

Bruxelles, 3. lipnja 2026.
(OR. en)

9935/26

ECOFIN 710
UEM 197
SOC 301
EMPL 133
COMPET 654
ENV 596
EDUC 193
ENER 302
JAI 695
GENDER 48
JEUN 90
SAN 368
ECB
EIB

POPRAVNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ

Datum primitka: 3. lipnja 2026.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2026) 200 final

Predmet: KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOJ SREDIŠNJOJ BANCI, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU, ODBORU REGIJA I EUROPSKOJ INVESTICIJSKOJ BANCI
Europski semestar 2026. – Proljetni paket

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 200 final.

Priloženo: COM(2026) 200 final

Bruxelles, 3.6.2026.
COM(2026) 200 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOJ SREDIŠNJOJ BANCI, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I
SOCIJALNOM ODBORU, ODBORU REGIJA I EUROPSKOJ INVESTICIJSKOJ
BANCI**

Europski semestar 2026. – Proljetni paket

1. UVOD

U vrijeme velikih geopolitičkih promjena i napetosti EU treba nastaviti jačati svoju konkurentnost i stratešku autonomiju kako bi očuvao svoju gospodarsku i socijalnu otpornost i koheziju. Gospodarsko okruženje karakteriziraju velika geopolitička nesigurnost i sve intenzivnije globalno nadmetanje, stalne globalne napetosti, povećani sigurnosni rizici i sve ozbiljnije posljedice klimatskih promjena. Osim toga, trajna volatilnost cijena energije i sve veće globalne carine i dalje povećavaju troškove života, opterećuju lance opskrbe i povećavaju operativne troškove, što posebno utječe na mala i srednja poduzeća (MSP-ove). Ta kretanja razotkrivaju neke slabosti i pogoršavaju dugotrajne izazove s kojima se Europa suočava, a koji su povezani sa slabim rastom produktivnosti i ograničenim inovacijama. Međutim, EU je pokazao otpornost u suočavanju s višestrukim krizama. Provodi ambiciozan program konkurentnosti i ostvaruje napredak u području digitalnih inovacija, ciljeva dekarbonizacije i gospodarske sigurnosti.

Cilj je proljetnog paketa europskog semestra 2026. daljnje jačanje prednosti EU-a koordiniranim mjerama za poticanje konkurentnosti, osiguravanje strateške autonomije, povećanje otpornosti i jačanje pripravnosti uz očuvanje fiskalne održivosti. Kompas konkurentnosti ⁽¹⁾ glavni je okvir i za ovaj ciklus europskog semestra. Temelji se na golemom potencijalu jedinstvenog tržišta, potiče makroekonomsku i fiskalnu stabilnost te usklađuje strukturne reforme i ulaganja sa strateškim prioritetima EU-a: smanjenje inovacijskog jaza, dekarbonizacija našeg gospodarstva, smanjenje strateških ovisnosti, promicanje vještina i kvalitetnih radnih mjesta, osiguravanje socijalne pravednosti i kohezije te pojednostavnjenje poslovnog okruženja. To su i neke od temeljnih ambicija plana „Jedna Europa, jedno tržište”, čija je brza provedba i dalje ključna. EU radi na ostvarenju tih ciljeva, kao i na provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju UN-ovih ciljeva održivog razvoja.

Europski semestar 2026. pruža sveobuhvatan okvir za usklađivanje nacionalnih i regionalnih reformi i ulaganja s prioritetima EU-a. Nadovezujući se na napredak postignut u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, koji je potaknuo provedbu reformi i ulaganja, i preispitivanje kohezijske politike u sredini programskog razdoblja, europski semestar 2026. i dalje će biti ključna analitička osnova za utvrđivanje i određivanje prioriteta potreba za reformama i ulaganjima u širokom rasponu područja politike, uključujući mjere za uklanjanje gospodarskih, socijalnih i teritorijalnih razlika. Uzimajući u obzir tu analizu, EU, države članice i drugi dionici trebaju koordinirati ulaganja i reforme kako bi se poboljšala gospodarska sigurnost EU-a i ojačali strateški lanci vrijednosti na razini EU-a u okviru zajedničkih prioriteta konkurentnosti. U ovom proljetnom paketu Komisija posebnu pozornost posvećuje ocjeni napretka postignutog u provedbi sveobuhvatnog skupa preporuka za pojedine zemlje za 2025. Osigurat će se usklađenost i sinergije između europskog semestra i drugih okvira upravljanja, kao što su digitalno desetljeće i preporuke u okviru ZPP-a.

¹[Kompas konkurentnosti za EU](#), COM(2025) 30 final.

Komisija poziva Europsko vijeće da potvrdi Komisijine preporuke za preporuke za pojedine zemlje za 2026., a Vijeće EU-a da ih donese. Poziva i sve države članice da u potpunosti i pravodobno provedu preporuke za pojedine zemlje, i to u bliskoj suradnji sa socijalnim partnerima, organizacijama civilnog društva i drugim dionicima.

2. KLJUČNI IZAZOVI POLITIKA I PREPORUKE

Odgovor na nove prijetnje

Pronalaženje rješenja za energetske krize

Fosilna goriva u središtu su trenutačne energetske krize, koja ukazuje na hitnu potrebu za odlučnim europskim odgovorom kako bi se osigurala čista, domaća i priuštiva energija i sigurnost opskrbe energijom te zaštitila industrijska konkurentnost EU-a. Energetska tranzicija i dalje je najdjelotvornija strategija za postizanje strateške autonomije Europe, jačanje otpornosti, strukturno snižavanje cijena energije i isporuku čiste, dostatne i domaće energije potrebne za pokretanje gospodarstva budućnosti. Plan REPowerEU, pokrenut u svibnju 2022. kao odgovor na potpunu rusku invaziju na Ukrajinu, već je pokazao da se zajedničkim djelovanjem može djelotvorno smanjiti potražnja za energijom i uvoz energije, stabilizirati energetska tržišta, ojačati otpornost i potaknuti elektrifikaciju. Zahvaljujući ulaganjima u energiju koja se podupiru iz nekoliko fondova EU-a, EU je u znatno boljem položaju za suočavanje s volatilnošću energetske tržišta. Instrument za povezivanje Europe posebno je pomogao u financiranju kritične prekogranične energetske infrastrukture, čime je ojačana energetska međupovezanost i poduprt razvoj integriranog i održivog europskog energetske tržišta te istinske energetske unije.

U okviru inicijative AccelerateEU⁽²⁾ Komisija je predložila koordinirani pristup kako bi se odmah pomoglo ranjivim kućanstvima i poduzećima koja se suočavaju s volatilnošću cijena energije te kako bi energetska sustav postao otporniji. Kako bi se zajamčila sigurnost opskrbe, ključna je bolja koordinacija na razini EU-a, među ostalim za ponovno punjenje skladišta plina za zimu i kolektivno oslobađanje rezervi nafte. Bit će jednako važno osigurati dostupnost kritičnih goriva, kao što su mlazno gorivo i dizel, te izbjeći poremećaje u prekograničnom prometu i na jedinstvenom tržištu. Istodobno, države članice moraju osigurati da hitne mjere poduzete za smanjenje gospodarskih i socijalnih posljedica energetske krize za kućanstva i poduzeća budu privremene, ciljane, pravodobne, razmjerne i fiskalno održive te da ne povećavaju potražnju za fosilnim gorivima. Privremenim okvirom za mjere državne potpore u kriznim situacijama za Bliski istok⁽³⁾ Komisija je donijela ciljana i privremena pravila kako bi lakše pružila potporu najpogođenijim gospodarskim sektorima. Naposljetku, EU treba ubrzati energetske tranziciju kako bi nastavio smanjivati svoju ovisnost o fosilnim gorivima, što je jedini način da osiguramo svoju istinsku energetske neovisnost. EU, države članice, industrija i svi drugi relevantni dionici

² [AccelerateEU](#), COM(2026) 370 final.

³ Komunikacija Komisije – Privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama za Bliski istok, SL C, C/2026/2593, 5.5.2026.; ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2593/oj>.

trebaju zajednički raditi na poboljšanju energetske infrastrukture u cijeloj Europi, među ostalim bržom provedbom inicijative „Energetske magistrale” utvrđene u Paketu mjera za europske mreže. U predstojećem Akcijskom planu za elektrifikaciju utvrdit će se ambiciozan cilj elektrifikacije i mjere za uklanjanje prepreka u industrijskom, prometnom i građevinskom sektoru. Komisija će predstaviti i zakonodavni prijedlog o naknadama za korištenje mreže i oporezivanju kako bi se, među ostalim, osiguralo da se električna energija oporezuje manje nego prirodni plin. Komisija će koordinirati djelovanje EU-a (dio inicijative AccelerateEU koji se odnosi na ulaganja) kako bi pomogla državama članicama da u najvećoj mogućoj mjeri iskoriste i preraspodijele dostupna sredstva EU-a, npr. sredstva kohezijske politike, u skladu s mogućnostima i preferencijama država članica i regija. Istodobno će se Aktom o kružnom gospodarstvu poduprijeti industrije u zamjeni primarnih fosilnih materijala kružnim i biološkim materijalima. Te bi mjere trebale ići ruku pod ruku s ubrzanom i potpunom provedbom plana REPowerEU i preporuka za pojedine zemlje povezanih s energijom kako bi se osigurala čista i priuštiva energija, kružna rješenja, povećala energetska sigurnost i ojačala otpornost na vanjske cjenovne šokove. Trebale bi biti u skladu i s drugim inicijativama, kao što je RESourceEU, kojima se nastoji spriječiti korištenje prekomjerne ovisnosti EU-a o sirovinama protiv njega.

Jačanje gospodarske sigurnosti

Gospodarska sigurnost i dalje je hitan prioritet EU-a u kontekstu trajnih geopolitičkih napetosti, slabosti u lancu opskrbe i strateških ovisnosti. Države članice i dalje se suočavaju s rizicima koji proizlaze iz strateških ovisnosti, posebno u području energije, kritičnih sirovina, gnojiva i ključnih tehnologija, što gospodarstva izlaže volatilnosti cijena, rizicima za sigurnost opskrbe hranom, poremećajima i vanjskom pritisku. Usprkos napretku u diversifikaciji izvora energije, smanjenju ovisnosti o pojedinačnim dobavljačima i ubrzanju prelaska na čistu energiju i digitalizacije izazovi i dalje postoje. Energetski intenzivne industrije i dalje su osjetljive na visoke cijene energije, a kašnjenja u uvođenju energije iz obnovljivih izvora, povećanju otpornosti mreže i realizaciji ulaganja u skladištenje prepreka su dugoročnoj energetske sigurnosti. Ovisnost o nabavi kritičnih sirovina, koja je često koncentrirana na dobavljače izvan EU-a, ugrožava strateške sektore ključne za digitalizaciju i prelazak na čistu energiju, što naglašava potrebu za napretkom u ostvarenju kružnog gospodarstva, domaćom proizvodnjom i diversifikacijom lanca opskrbe. Kako bi se ojačala gospodarska sigurnost, države članice moraju produbiti integraciju jedinstvenog tržišta, ubrzati strateška ulaganja u kapacitete za proizvodnju čistih tehnologija, tehnološku suverenost i kibernetičku sigurnost, otpornost infrastrukture i pripravnost na krize. Predloženim Aktom o ubrzanju industrijskog razvoja nastoji se ojačati gospodarsku sigurnost Europe jačanjem industrijskih kapaciteta u ključnim sektorima uz istodobno zadržavanje fokusa na prelasku na dekarboniziranu proizvodnju.

Jačanje obrambene pripravnosti EU-a

Države članice nastavljaju jačati svoju obrambenu pripravnost i sposobnosti, na što se poziva u preporukama za pojedine zemlje za 2025. Države članice ostvarile su napredak u

jačanju svoje obrambene pripravnosti i sposobnosti, posebno zahvaljujući dodatnom fiskalnom prostoru u iznosu do 1,5 % BDP-a u razdoblju 2025. – 2028. povezanom s aktivacijom nacionalne klauzule o odstupanju u 17 država članica. Te bi mjere trebalo nastaviti, među ostalim ulaganjima u povećanje i modernizaciju proizvodnih kapaciteta kako bi se odgovorilo na porast potražnje. Moraju se nastaviti inicijative za zajedničku nabavu, koje industriji omogućuju uvid u potražnju, smanjuju fragmentaciju tržišta i mogu smanjiti jedinične troškove. Napredak u tim područjima potreban je i u skladu s Komisijinim ciljevima za europsku obrambenu pripravnost do 2030. U tu se svrhu u okviru inicijative sigurnosne mjere za Europu (SAFE) državama članicama koje traže financijsku pomoć za nabavu obrambenih sposobnosti nude zajmovi s dugim dospeljećem po konkurentnim cijenama u ukupnoj vrijednosti do 150 milijardi EUR. Komisija je već podržala 18 od 19 nacionalnih planova ulaganja u obranu koje su države članice dostavile kako bi zatražile zajmove u okviru instrumenta SAFE i osigurala financijsku potporu u iznosu od 130 milijardi EUR. Osim toga, u okviru preispitivanja kohezijske politike u sredini programskog razdoblja 11,9 milijardi EUR preusmjereno je na ulaganja u obranu i u robu s dvojnog namjenom. U budućnosti će biti neophodna trajna i dugoročna ulaganja u civilnu pripravnost, koja je strateški pokretač obrambene pripravnosti. To će, među ostalim, uključivati ulaganja u poboljšanje nacionalne kibernetičke sigurnosti i svemirskih sredstava. To je osobito potrebno zbog situacije u istočnim regijama koje graniče s Rusijom, Bjelarusom i Ukrajinom.

Osiguravanje makroekonomske stabilnosti

Države članice moraju održati srednjoročnu fiskalnu održivost u kontekstu suprotstavljenih potreba za javnim financiranjem. Javna potrošnja u državama članicama pod sve većim je pritiskom zbog hitne potrebe za povećanjem potrošnje za obranu i poticanjem konkurentnosti, a države članice istodobno se suočavaju s dugoročnim fiskalnim troškovima demografske promjene⁽⁴⁾ i rastućim troškovima posljedica klimatskih promjena u kontekstu već visokog javnog duga. Istodobno je vanjsko okruženje EU-a postalo neizvjesnije, što povećava izazove za gospodarstva i otežava donošenje politika na razini država članica i EU-a. Komisija je u okviru europskog semestra procijenila usklađenost država članica sa zahtjevima koji proizlaze iz europskog okvira gospodarskog upravljanja, a koji se temelji na srednjoročnim fiskalno-strukturnim planovima država članica (vidjeti okvir 1).

Postojeća fleksibilnost fiskalnog okvira mogla bi se iskoristiti i za mjere kojima se jača strukturna otpornost europskog energetskeg sustava i ubrzava napuštanje fosilnih goriva. Države članice kratkoročno će se suočiti s velikim fiskalnim troškovima povezanim s očuvanjem energetske sigurnosti Europe i ublažavanjem gospodarskih posljedica sukoba na Bliskom istoku. Na zahtjev država članica područje primjene postojeće nacionalne klauzule o odstupanju za potrošnju za obranu moglo bi se proširiti na mjere poduzete od veljače 2026. za smanjenje

⁴ [Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Demografske promjene u Europi: paket instrumenata za djelovanje”.](#)

ovisnosti o uvezenim fosilnim gorivima i tako doprinijeti sigurnosti i obrani Europe. Mjere koje bi se mogle razmotriti uključuju potporu kućanstvima i poduzećima za smanjenje njihove ovisnosti o fosilnim gorivima i promicanje dekarbonizacije, mjere za ubrzanje elektrifikacije sektora krajnje potrošnje, ulaganja u elektroenergetske mreže, skladištenje električne energije (npr. baterije), uštedu energije i širenje kapaciteta čistih izvora energije.

Pritom bi i dalje ostale na snazi zaštitne mjere za fiskalnu održivost. Postojeća gornja granica fleksibilnosti dopuštena nacionalnom klauzulom o odstupanju za obranu (dodatni rashodi u iznosu do 1,5 % BDP-a) ostala bi nepromijenjena. Stoga bi rizik za fiskalnu održivost ostao ograničen iako bi se područje primjene fleksibilnosti moglo proširiti. U okviru postojeće gornje granice (1,5 % BDP-a) na mjere energetske potpore primjenjivala bi se posebna godišnja gornja granica od 0,3 % BDP-a, koja bila bi dostupna za razdoblje 2026. – 2028., uz kumulativnu gornju granicu od 0,6 % BDP-a za to isto razdoblje⁵. Ta su ograničenja prilagođena cilju suočavanja s neizbježnim kratkoročnim fiskalnim troškovima, pri čemu se postiže ravnoteža između fleksibilnosti za potpore povezane s energijom i fleksibilnosti za rashode za obranu. Za rashode koji premašuju gornju granicu i dalje bi se provodile standardne ocjene usklađenosti u skladu s fiskalnim okvirom. Države članice trebale bi iskoristiti razdoblje do 2028. za provedbu potrebnih proračunskih prilagodbi kako bi se mogli pokriti veći troškovi za obranu u budućnosti.

Države članice imat će priliku tijekom sljedećih mjeseci zatražiti proširenje područja primjene svoje nacionalne klauzule o odstupanju. Države članice koje još nisu zatražile aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju za obranu to mogu učiniti u bilo kojem trenutku. Komisija će ocijeniti sve zaprimljene zahtjeve kako bi osigurala da se produljenjem ili aktivacijom klauzule u srednjoročnom razdoblju ne ugrozi fiskalna održivost. Komisija će državama članicama pravodobno dodatno pojasniti postupovne i operativne zahtjeve, uključujući obvezu država članica da dostave dovoljno detaljne podatke i informacije za praćenje i provjeru prihvatljivosti predloženih mjera za jačanje strukturne otpornosti europskog energetskeg sustava i ubrzanje napuštanja fosilnih goriva, te provoditi fiskalni nadzor.

Tijekom protekle godine makrofinancijske slabosti razlikovale su se među državama članicama te su se u nekim slučajevima smanjile, dok se nesigurnost nedavno povećala. Neke države članice suočavaju se s posebnim izazovima za svoju makroekonomsku stabilnost, koji u nekim slučajevima imaju prekograničnu važnost, što je razlog za zabrinutost u europodručju i EU-u u cjelini. U okviru postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže Komisija je utvrdila makroekonomske neravnoteže ili prekomjerne neravnoteže u četiri države članice (vidjeti okvir 2 i Dodatak 4.).

Okvir 1: Fiskalni nadzor u okviru Pakta o stabilnosti i rastu

⁵ Kako bi se osiguralo jednako postupanje, državama članicama koje su možda već u potpunosti iskoristile fleksibilnost u okviru nacionalne klauzule o odstupanju za povećanje rashoda za obranu mogla bi se omogućiti privremena i ograničena dodatna fleksibilnost pod istim uvjetima, uključujući uvjet da ukupni rizici za fiskalnu održivost ostanu ograničeni.

Ocjena usklađenosti država članica s relevantnim preporukama Vijeća koju Komisija provodi u proljeće 2026. obuhvaća 2025. i 2026. godinu. Nakon ocjene za 2026., koja se temelji na Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026., ujesen će se provesti dodatna ocjena, a još će se jedna ocjena provesti u proljeće 2027. na temelju podataka o realizaciji za 2026. Komisija se u svojoj ocjeni usredotočuje na usporedbu podataka o realizaciji i Komisijinih projekcija rasta neto rashoda ⁽⁶⁾ s maksimalnim stopama rasta neto rashoda u skladu s preporukama Vijeća (vidjeti Dodatak 5. i fiskalne statističke tablice ⁽⁷⁾). Za države članice za koje je aktivirana⁽⁸⁾ nacionalna klauzula o odstupanju za potrošnju za obranu ⁽⁹⁾ ta se fleksibilnost uzima u obzir u ocjeni usklađenosti ⁽¹⁰⁾.

Za deset država članica na koje se trenutačno primjenjuje postupak u slučaju prekomjernog deficita ⁽¹¹⁾ Komisija ocjenjuje mjere koje su poduzele kao odgovor na preporuke Vijeća u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita. Kad je riječ o **Malti**, Komisija danas preporučuje Vijeću da zaključi postupak u slučaju prekomjernog deficita jer je deficit opće države uspješno smanjen na manje od 3 % BDP-a u 2025., prije roka koji je utvrdilo Vijeće, te se predviđa da će u 2026. i 2027. ostati ispod 3 % BDP-a. Komisija istodobno napominje da je rast neto rashoda Malte iznad gornjih granica koje je Vijeće preporučilo 2025. i 2026., pri čemu su odgovarajuća odstupanja u kumulativnom smislu veća od 0,6 % BDP-a. Za ostalih devet država članica na koje se primjenjuje postupak u slučaju prekomjernog deficita (**Belgija, Francuska, Mađarska, Italija, Austrija, Poljska, Rumunjska, Slovačka i Finska**) i nakon što je, ako je to bilo relevantno, uzela u obzir fleksibilnost u skladu s nacionalnom klauzulu o odstupanju, Komisija smatra da su u ovoj fazi poduzete djelotvorne mjere i da bi postupak trebalo staviti u mirovanje. Kad je riječ o **Italiji**, rast neto rashoda u 2025. bio je iznad preporučenih gornjih granica. Međutim, u kumulativnom smislu rast neto rashoda u razdoblju 2024. – 2025. tek je neznatno premašio preporučene gornje granice i predviđa se da će Italija u 2026. smanjiti prekomjerni deficit u skladu s rokom koji je odredilo Vijeće ⁽¹²⁾. Komisija istodobno ocjenjuje da za **Francusku** postoji rizik od neusklađenosti s preporučenom godišnjom stopom rasta neto rashoda u 2026., ali predviđa se da će biti usklađena s kumulativnom stopom

⁶ Neto rashodi kako su definirani u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2024/1263: „neto rashodi” znači državni rashodi bez (i) izdataka za kamate, (ii) diskrecijskih mjera na strani prihoda, (iii) rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije, (iv) nacionalnih rashoda za sufinanciranje programa koji se financiraju sredstvima Unije, (v) cikličkih elemenata rashoda za naknade za nezaposlenost te (vi) jednokratnih i drugih privremenih mjera.

⁷ Fiskalne statističke tablice s popratnim podacima relevantnima za ocjenu proračunskih politika država članica, SWD(2026) 200 final, Bruxelles 3.6.2026.

⁸ Vijeće je dosad aktiviralo nacionalnu klauzulu o odstupanju za potrošnju za obranu za 17 država članica (Belgija, Bugarska, Češka, Danska, Njemačka, Estonija, Grčka, Hrvatska, Latvija, Litva, Mađarska, Austrija, Poljska, Portugal, Slovenija, Slovačka, Finska). Kad je riječ o Španjolskoj, Komisija je 22. svibnja 2026. donijela preporuku Vijeću o aktivaciji nacionalne klauzule o odstupanju za obranu koju Vijeće sad treba donijeti.

⁹ Nacionalnom klauzulom o odstupanju za veću potrošnju za obranu osigurava se ograničena i privremena fleksibilnost u razdoblju od 2025. do 2028. u iznosu do 1,5 % BDP-a u odnosu na referentnu godinu.

¹⁰ Za te države članice ocjena je usmjerena na kumulativnu usporedbu, pri čemu se provjerava može li se pozitivno odstupanje od preporučenih gornjih granica objasniti odgovarajućim povećanjem rashoda za obranu. Fleksibilnost predviđena nacionalnom klauzulom o odstupanju za obranu jedina je fleksibilnost koja je uzeta u obzir u ocjeni koju je Komisija provela u proljeće 2026.

¹¹ Belgija, Francuska, Italija, Mađarska, Malta, Austrija, Poljska, Rumunjska, Slovačka i Finska.

¹² Prema podacima Eurostata deficit opće države u Italiji se smanjio s 3,4 % BDP-a, koliko je iznosio u 2024. na 3,1 % BDP-a u 2025. Na temelju mjera politike poznatih do datuma zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se deficit od 2,9 % BDP-a u 2026. i 2027.

rasta. Ocjenjuje se da u **Mađarskoj 2026.** postoji rizik od značajne neusklađenosti. Stoga će prema aktualnim projekcijama u kasnijoj fazi možda biti potrebna ukupna ocjena poduzetih mjera. Ako te ocjene ukažu na izostanak djelotvornih mjera, možda će biti potrebno intenzivirati postupak u slučaju prekomjernog deficita ⁽¹³⁾. Osim toga, Komisija naglašava da je fiskalna situacija u **Rumunjskoj** i dalje nestabilna: ta je zemlja imala najveći udio deficita u Uniji 2025. i postoje ozbiljni rizici za provedbu, zbog čega se u 2026. i narednim godinama treba intenzivno i trajno usredotočiti na fiskalnu prilagodbu.

Za države članice na koje se trenutačno ne primjenjuje postupak u slučaju prekomjernog deficita Komisija je ocijenila napredak u provedbi srednjoročnih planova i usklađenost s relevantnim preporukama Vijeća. Za njih je 2025. i nakon što je, ako je to bilo relevantno, uzeta u obzir fleksibilnost u skladu s nacionalnom klauzulom o odstupanju utvrđeno sljedeće:

- **Češka, Danska, Njemačka, Estonija, Grčka, Španjolska, Latvija i Švedska** ocjenjuju se **usklađenima** jer je rast neto rashoda ispod gornjih granica koje je preporučilo Vijeće ili je kumulativno odstupanje unutar fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju.
- Smatra se da su **Irska, Cipar i Portugal usklađeni s obvezama proračunske politike iz Pakta o stabilnosti i rastu** jer im je stanje proračuna u suficitu, što doprinosi smanjenju udjela državnog duga u BDP-u. Komisija istodobno napominje da Portugal premašuje preporučeni maksimalni rast neto rashoda, a Cipar i Irska znatno premašuju preporučeni maksimalni rast neto rashoda.
- **Litva i Slovenija** ocjenjuju se **neusklađenima** jer je rast neto rashoda iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, ali odgovarajuća odstupanja i dalje su ispod praga od 0,6 % BDP-a (kumulativno). Međutim, Komisija istodobno napominje da je predviđeni deficit opće države i javni dug za Litvu ispod referentnih vrijednosti od 3 % i 60 % BDP-a.
- Za **Luksemburg, Nizozemsku, Bugarsku i Hrvatsku** ocijenjeno je da su u **značajnoj mjeri neusklađene** s preporučenim granicama neto rashoda, uz odstupanja iznad praga od 0,3 % BDP-a (godišnje) i/ili 0,6 % BDP-a (kumulativno). Komisija istodobno napominje da su deficit opće države i javni dug Luksemburga i Nizozemske 2025. ispod referentnih vrijednosti od 3 % i 60 % BDP-a.

Kad je riječ o **2026.**, nakon što je, ako je to bilo relevantno, uzeta u obzir fleksibilnost u skladu s nacionalnom klauzulom o odstupanju:

- Predviđa se da će **Češka, Danska, Estonija, Njemačka, Irska, Grčka, Latvija** biti **usklađene** jer je rast neto rashoda ispod gornjih granica koje je preporučilo Vijeće ili je kumulativno odstupanje unutar fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju.
- Kao i u 2025., predviđa se da će **Cipar i Portugal** biti **usklađeni s obvezama proračunske politike iz Pakta o stabilnosti i rastu** zahvaljujući svojem stanju

¹³ Trenutačno nisu dostupni podaci o realizaciji za 2026. te bi se intenziviranje postupka razmatralo u kasnijoj fazi ako bi usporedba rasta neto rashoda predviđenog u Komisijinoj prognozi i preporučenog korektivnog kretanja neto rashoda (uzimajući u obzir fleksibilnost za potrošnju za obranu na temelju nacionalne klauzule o odstupanju, ako je primjereno) upućivala na posebno ozbiljan slučaj neusklađenosti.

novih mjera u iznosu od 14,5 milijardi EUR (0,07 % BDP-a EU-a) u 2026. za EU u cjelini. U toj se procjeni pretpostavlja da će se mjere prestati primjenjivati na datume isteka navedene u odgovarajućim zakonima na datum zaključenja prognoze. Ako se mjere produlje do kraja 2026., njihov fiskalni trošak povećao bi se na 38,6 milijardi EUR u 2026. (0,2 % BDP-a EU-a). Tri četvrtine potpore troši se neciljano, a preostala četvrtina usmjerena je na ranjiva kućanstva ili energetski intenzivna poduzeća. Nadalje, više od dvije trećine procijenjenog proračunskog troška odnosi se na mjere čiji je cilj izravno utjecati na granične troškove potrošnje energije, kao što su smanjenja trošarina. Preostala trećina odnosi se na mjere kojima se kućanstvima pruža privremena potpora dohotku ili kojima se poduzećima pružaju (necjenovne) naknade.

Okvir 2: Makroekonomske neravnoteže u državama članicama

Komisija je utvrdila postojanje makroekonomskih neravnoteža u sedam država članica odabranih za detaljna preispitivanja u Izvješću o mehanizmu upozoravanja za 2026. U svim tim državama članicama utvrđene su neravnoteže ili prekomjerne neravnoteže u prethodnom ciklusu nadzora u okviru postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže (MIP). Kao i u prethodna dva godišnja ciklusa MIP-a, detaljna preispitivanja za 2026. predstavljena su državama članicama prije objave proljetnog paketa kako bi se omogućile sveobuhvatnije multilateralne rasprave u odborima Vijeća prije izrade preporuka za pojedine zemlje ⁽¹⁶⁾.

Klasifikacija neravnoteža temelji se na tri kriterija: (i) ozbiljnosti neravnoteža; (ii) njihovu razvoju i izgledima; i (iii) mjerama politike kojima se odgovara na neravnoteže. Ti se kriteriji razmatraju u okviru usmjerenosti MIP-a na budućnost, koja se primjenjuje od zaključenja revizije gospodarskog upravljanja 2024. Konkretno, u skladu s tim pristupom usmjerenim na budućnost ta se tri kriterija i dalje primjenjuju, ali se veća pozornost posvećuje razvoju neravnoteža i izgledima te mjerama politike koje nacionalna tijela poduzimaju za prevladavanje tih neravnoteža ili rizika koje one predstavljaju.

Tijekom protekle godine slabosti su se razlikovale među državama članicama, ali su se u nekoliko slučajeva smanjile, dok se nesigurnost nedavno povećala. Inflacija se dodatno smanjila u većem dijelu europodručja i EU-a, iako različitom brzinom, tekući računi su se poboljšali, a visoki su se dugovi u više slučajeva smanjili, dok su bankarski sektori ostali stabilni. S druge strane, cijene stambenih nekretnina ubrzano su rasle u nekoliko zemalja. Međutim, taj godišnji ciklus provedbe MIP-a završava u kontekstu veće neizvjesnosti jer sukob na Bliskom istoku izaziva zabrinutost zbog cijena energije, veće i nestabilnije inflacije, strožih uvjeta financiranja i sporijeg gospodarskog rasta. Postalo je teže predvidjeti kako će se rizici razvijati i kako će utjecati na makroekonomsku stabilnost EU-a, europodručja i pojedinačnih država članica.

Komisija je donijela nekoliko odluka u okviru MIP-a. Slabosti se smanjuju u nekoliko država članica za koje se provodi detaljno preispitivanje, zbog čega je za neke od njih u okviru MIP-a utvrđeno nepostojanje neravnoteža. Relevantni izazovi i dalje postoje u drugim državama članicama za koje je provedeno detaljno preispitivanje. Konkretno:

¹⁶ SWD (2026) od 137 do 143. Odbor za ekonomsku politiku Vijeća i njegova radna skupina LIME dostavili su sedam detaljnih preispitivanja državama članicama u dvije serije, jednu sredinom travnja (za Nizozemsku, Rumunjsku i Švedsku), a drugu početkom svibnja (za Grčku, Mađarsku, Italiju i Slovačku). Također su objavljena u seriji publikacija [European Economy Institutional Papers](#).

- Ocjenjuje se da u Grčkoj više ne postoje neravnoteže. Slabosti povezane s državnim i vanjskim dugom posljednjih su se godina smanjile zahvaljujući stabilnom rastu BDP-a, pri čemu su proračunski suficiti dodatno pridonijeli smanjenju državnog duga; neprihodonosni krediti banaka smanjili su se, a bilance su se poboljšale; deficit tekućeg računa i dalje je znatan, ali njegovo povoljno financiranje ublažava rizike za vanjsku održivost; Grčka je provela relevantne reforme kako bi smanjila svoje dugotrajne slabosti.
- Ocjenjuje se da u Nizozemskoj više ne postoje neravnoteže. Slabosti povezane s visokim razinama duga kućanstava, tržištem stambenih nekretnina i velikim suficitom tekućeg računa godinama su prisutne, ali su se u posljednje vrijeme smanjile.
- Ocjenjuje se da u Švedskoj više ne postoje neravnoteže. Slabosti povezane s njezinim tržištem nekretnina i visokim razinama privatnog duga i dalje su prisutne, ali su u posljednje vrijeme manje izražene.
- Italija i dalje bilježi neravnoteže jer su slabosti povezane s visokim državnim dugom i slabim rastom produktivnosti, koje imaju prekograničnu važnost, i dalje prisutne, a za njihovo smanjenje ključna je kontinuirana i djelotvorna provedba reformi i ulaganja kojima se potiče rast, uz razborit smjer fiskalne politike.
- U Mađarskoj su i dalje prisutne neravnoteže jer i dalje postoje slabosti povezane s konkurentnošću, potrebama države za financiranjem i cijenama stambenih nekretnina, a politike su nastavile doprinositi tim slabostima.
- Slovačka i dalje bilježi neravnoteže jer i dalje postoje slabosti povezane s vanjskom bilancom i saldonom opće države, konkurentnošću, tržištem stambenih nekretnina i dugom kućanstava, a mjere politike su ograničene.
- U Rumunjskoj i dalje postoje prekomjerne neravnoteže; slabosti povezane s fiskalnim deficitom i deficitom tekućeg računa u posljednje su se vrijeme donekle smanjile, ali su i dalje vrlo značajne, a troškovna konkurentnost nastavila se pogoršavati, iako manje nego prije. Komisija će i dalje pratiti napredak relevantnih mjera politike usmjerenih na prevladavanje tih prekomjernih neravnoteža.

U Dodatku 4. detaljno su opisani aspekti specifični za sedam dotičnih država članica.

U tom kontekstu i s obzirom na trajno visoke udjele duga u nizu država članica, poboljšanje kvalitete javnih financija i učinkovitosti potrošnje ključno je za ostvarivanje stvarne vrijednosti za porezne obveznike i osiguravanje fiskalne održivosti. Za to je potrebno jasno odrediti prioritete potrošnje te povećati njezinu učinkovitost i djelotvornost, među ostalim uz pomoć revizija potrošnje. Isto tako, modernizacija i pojednostavnjenje poreznih sustava mogu pomoći u ostvarivanju potrebnih prihoda i potaknuti gospodarsku otpornost. Kako bi poduprle vjerodostojne fiskalne politike kojima se potiče rast, nekoliko je zemalja reformiralo svoje cjelokupno fiskalno upravljanje. Neke su zemlje ojačale neovisne fiskalne institucije, povećale transparentnost izvješćivanja o javnim financijama i poboljšale upravljanje javnim ulaganjima. U preporukama za pojedine zemlje za 2026. države članice pozivaju se da poboljšaju kvalitetu javne potrošnje povećanjem održivosti sustava zdravstvene zaštite i dugotrajne skrbi te većom

primjenom revizija potrošnje, primjerice u Poljskoj, Sloveniji i Španjolskoj. To je posebno relevantno za države članice u kojima je udio javnih prihoda u BDP-u već visok. Nekim se državama članicama preporučuje i da poboljšaju održivost svojih mirovinskih sustava. Na primjer, Austriji, Njemačkoj, Italiji, Luksemburgu i Poljskoj preporučuje se poduzimanje mjera za povišenje stvarne dobi za umirovljenje. Osim toga, Cipar, Češka, Litva, Malta i Portugal, kao i Austrija, Njemačka i Luksemburg, trebali bi poduprijeti mirovinske prihode razvojem svojih sustava dopunskih mirovina, koji njihovim gospodarstvima osiguravaju i dugoročni kapital.

Nekoliko država članica poduzelo je mjere za jačanje porezne discipline i modernizaciju naplate prihoda. Među državama članicama koje su 2025. primile preporuku za pojedinu zemlju povezanu s poreznom politikom, primjeri pozitivnih pomaka uključuju veću digitalizaciju poreznih uprava, kao što su grčki digitalni sustav poreznog izvješćivanja i povezane reforme elektroničkog izdavanja računa te mjere koje je Portugal poduzeo za poboljšanje usklađenosti pojednostavnjenjem i digitalizacijom poreznih postupaka. Nekoliko država članica radi na proširenju svojih poreznih osnovica i uravnoteženju svoje strukture poreza. Osim toga, ostvaren je napredak u određenim mjerama u borbi protiv utaje i izbjegavanja plaćanja poreza. Međutim, manje se napredovalo u rješavanju dugotrajnog problema agresivnog poreznog planiranja i svladavanju velikih izazova povezanih s poreznim jazom. Europske vlade svake godine izgube više od 100 milijardi EUR prihoda zbog neispunjavanja poreznih obveza. Nadalje, postoji nekoliko tisuća odredaba o poreznim rashodima, što može biti skupo i nije uvijek opravdano. Takvo složeno oporezivanje otežava pravednu i učinkovitu mobilizaciju prihoda. U predloženim preporukama za pojedine zemlje za 2026. poziva se na smanjenje tih nedostataka kako bi se očuvala porezna pravednost i održivost prihoda te istodobno dodatno poboljšala struktura poreza radi potpore održivoj konkurentnosti. Na primjer, Irskoj, Poljskoj, Bugarskoj i Estoniji preporučuje se da prošire porezne osnovice, npr. većim oslanjanjem na izvore poreznih prihoda koji su manje štetni za rast. Postizanju tih ciljeva može doprinijeti kontinuirana modernizacija i digitalizacija poreznih uprava.

Jačanje konkurentnosti EU-a

Usmjeravanje štednje prema produktivnim ulaganjima za poticanje konkurentnosti

U razdoblju 2025. – 2026. države članice ostvarile su skroman napredak u poboljšanju pristupa financiranju, a među državama članicama i dalje postoje razlike. Pozitivni pomaci uključuju snažan bankarski sektor i sektor osiguranja te kontinuiranu financijsku stabilnost. Međutim, problemi i dalje postoje, uključujući trajni manjak financiranja, posebno za *scale-up* poduzeća, ali u nekim državama članicama i *start-up* poduzeća i MSP-ove; neučinkovite okvire za nesolventnost u više država članica; i još uvijek nedovoljno razvijena i fragmentirana tržišta kapitala koja u dovoljnoj mjeri ne dopunjuju financiranje zaduživanjem koje osiguravaju banke.

U predloženim preporukama za pojedine zemlje za 2026. Komisija poziva na donošenje nacionalnih mjera za izgradnju unije štednje i ulaganja ⁽¹⁷⁾. Komisija poziva nekoliko država članica da prošire svoje izvore financiranja poticanjem sudjelovanja institucionalnih i malih ulagatelja na tržištima kapitala, posebno na tržištima dionica. U mnogim državama članicama dopunski mirovinski fondovi imaju potencijal za poboljšanje životnog standarda starijih osoba i usmjeravanje dugoročne štednje u produktivna ulaganja, čime bi se doprinijelo poboljšanju pristupa financiranju i jačanju konkurentnosti država članica.

Na razini EU-a nekoliko inicijativa pokrenutih u okviru Strategije za uniju štednje i ulaganja usmjereno je i na poboljšanje usmjeravanje štednje u ulaganja. U Preporuci o povećanju dostupnosti štedno-investicijskih računa s pojednostavnjenim i povoljnim poreznim tretmanom ⁽¹⁸⁾ i Komunikaciji o strategiji EU-a za financijsku pismenost ⁽¹⁹⁾ utvrđena je jasna strategija za promicanje većeg sudjelovanja malih ulagatelja na tržištima kapitala. Cilj je Komunikacije o jačanju kapaciteta sektora dopunskih mirovina u EU-u radi povećanja mirovinskih prihoda i osiguravanja dugoročnog kapitala za gospodarstvo EU-a ⁽²⁰⁾ mobilizirati imovinu europskih mirovinskih fondova kako bi se proširile mogućnosti financiranja za sva poduzeća. Naposljetku, paketom za integraciju i nadzor tržišta ⁽²¹⁾ donesenim u prosincu 2025. nastoji se stvoriti integriranije, učinkovitije i konkurentnije tržište kapitala koje građanima pruža bolje mogućnosti za povećanje njihova bogatstva i koje pomaže poduzećima u pristupu financiranju.

Smanjenje inovacijskog jaza

Neke države članice poduzele su korake za poticanje istraživanja i inovacija, na što se poziva u preporukama za pojedine zemlje za 2025. Međutim, napredak je i dalje ograničen i neujednačen među državama članicama i regijama EU-a. S obzirom na stagniranje potrošnje za istraživanje i razvoj u 2024. (2,2 % BDP-a), EU prema intenzitetu istraživanja i razvoja zaostaje za globalnim predvodnicima kao što su SAD (3,4 % BDP-a), Japan (3,4 % BDP-a) ili Južna Koreja (5,0 % BDP-a), a od 2020. pretekla ga je i Kina (2,6 % BDP-a). Ipak, zabilježena su pozitivna kretanja u poboljšanju uvjeta financiranja za *start-up* i *scale-up* poduzeća, primjerice u Austriji i Grčkoj. U Češkoj i Njemačkoj napredak je ostvaren i u olakšavanju prijenosa tehnologije i pružanju poticaja za inovacije i istraživanje. Kad je riječ o znanstvenoj izvrsnosti, Irska je poduzela mjere za poboljšanje javnog financiranja istraživanja i razvoja, no potrebna su stalna povećanja, dok je Estonija povećala javnu potporu za primijenjena istraživanja.

Zbog i dalje znatnih nedostataka u preporukama za pojedine zemlje za 2026. prioritet se daje smanjenju inovacijskog jaza Europe i poticanju ulaganja u istraživanje i razvoj. U njima se ističe potreba za: poticanjem javnih i privatnih ulaganja u istraživanje i razvoj; jačanjem inovacijskih sustava poboljšanjem suradnje između poslovne i akademske zajednice, povećanjem

¹⁷ [Unija za štednju i ulaganja](#), COM(2025) 124 final.

¹⁸ [Preporuka Komisije 2025/2029](#).

¹⁹ [COM\(2025\) 681 final](#).

²⁰ [COM\(2025\) 839 final](#).

²¹ [Daljnji razvoj integracije tržišta kapitala i nadzora u Uniji](#), COM(2025) 940 final.

učinkovitosti javne potpore poslovnim inovacijama i poboljšanjem pristupa financiranju; te poboljšanjem pristupa inovacijama, među ostalim, prema potrebi, u regijama koje zaostaju. Češkoj, Španjolskoj, Francuskoj i Poljskoj savjetuje se da povećaju prijenos znanja, podupru uvođenje inovacija i osiguraju okruženje pogodno za inovacije za *start-up* i *scale-up* poduzeća. Kao jednu od zemalja predvodnica u području inovacija, Dansku se potiče da dodatno potakne inovacije MSP-ova i širenje tehnologije te poboljša pristup financiranju rasta. Uz poticanje digitalizacije poduzeća, trebalo bi poduzeti dodatne mjere za rješavanje problema manjka stručnjaka u nekim poljima prirodnih znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM) te stručnjaka za informacijsku i komunikacijsku tehnologiju u strateškim tehnološkim poljima, primjerice poticanjem upisa žena u te discipline.

Inicijativama na razini EU-a nastoje se dodatno poduprijeti nastojanja da se smanji inovacijski jaz. Te inicijative uključuju strategiju EU-a za *start-up* i *scale-up* poduzeća ⁽²²⁾, uključujući pokretanje Fonda za *scale-up* poduzeća u Europi u vrijednosti od 5 milijardi EUR, i predviđeni Akt o europskom istraživačkom prostoru, čiji je cilj ojačati ⁽²³⁾ slobodan protok znanja, istraživača i tehnologije, kao i predstojeći Europski akt o inovacijama, čiji je cilj potaknuti primjenu i komercijalizaciju inovacija ⁽²⁴⁾. U okviru sljedećeg VFO-a predloženim Europskim fondom za konkurentnost mobilizirat će se veće količine privatnog kapitala. Tim će se fondom, koji je blisko povezan s programom Obzor Europa, poduprijeti ulaganja u svim fazama, od istraživanja i inovacija, preko širenja poslovanja i industrijske primjene do proizvodnje. Države članice trebale bi ubrzati uvođenje umjetne inteligencije i drugih najsuvremenijih tehnologija kao što su kvantno računalstvo, računalstvo u oblaku i računalstvo visokih performansi, u skladu sa Strategijom za primjenu umjetne inteligencije ⁽²⁵⁾ i Akcijskim planom za kontinent umjetne inteligencije ⁽²⁶⁾. Kako bi Europa postala predvodnica u području umjetne inteligencije i pionirskih tehnologija, uz uvođenje tvornica umjetne inteligencije i gigatvornica umjetne inteligencije predstojećim Aktom o čipovima 2 i Aktom o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije mobilizirat će se ključni računalni, podatkovni i infrastrukturni kapaciteti i talenti. Naposljetku, važni projekti od zajedničkog europskog interesa snažan su instrument državne potpore za prekogranične projekte kojima se potiču inovacije i europska konkurentnost.

Jednostavne i digitalne javne usluge

Ostvaren je skroman napredak u smanjenju administrativnog opterećenja i modernizaciji javne uprave. Neki pozitivni pomaci uključuju pojednostavnjene postupke izdavanja dozvola i poboljšane ocjene regulatornog učinka. Digitalizacija i modernizacija javnih usluga, uključujući pravosudne sustave, napredovale su u nekoliko država članica, dok u drugima napredak stagnira,

²² [Strategija EU-a za *start-up* i *scale-up* poduzeća](#), COM(2025) 270 final.

²³ [Akt o europskom istraživačkom prostoru \(Akt o EIP-u\)](#).

²⁴ [Europski akt o inovacijama](#).

²⁵ [Strategija za primjenu umjetne inteligencije | Izgradnja digitalne budućnosti Europe](#).

²⁶ [Akcijski plan za kontinent umjetne inteligencije | Izgradnja digitalne budućnosti Europe](#)

primjerice zbog kašnjenja projekata (npr. u Cipru). U nekoliko država članica provedene su i reforme javne uprave, na primjer Grčka je uvela programe digitalnog usavršavanja za javnu službu.

Stoga se u predloženim preporukama za pojedine zemlje za 2026. države članice pozivaju da povećaju administrativnu učinkovitost, smanje administrativno opterećenje i ojačaju digitalne javne usluge. Na primjer, Belgija, Hrvatska i Španjolska pozivaju se da ubrzaju izdavanje građevinskih, okolišnih i poslovnih dozvola. Rješavanjem problema preklapanja nadležnosti, regulatornim pojednostavnjenjem na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te poboljšanjem koordinacije na tim razinama smanjilo bi se administrativno opterećenje za građane, poduzeća i upravu, čime bi se potaknuli konkurentnost i inovacije. Za digitalizaciju javne uprave potrebno je ne samo poboljšati pružanje i interoperabilnost digitalnih javnih usluga, npr. u Njemačkoj i Bugarskoj nego i zajamčiti jednak digitalni pristup pravosudnom sustavu i drugim javnim uslugama u svim regijama te ulagati u digitalne vještine državnih službenika. Kako bi se povećali kapaciteti javne službe, potrebno je također poboljšati upravljanje i koordinaciju, među ostalim na lokalnoj razini, primjerice u Hrvatskoj. Kvaliteta izrade zakonodavstva može se poboljšati jačanjem ocjena učinka, savjetovanjem s dionicima i smanjenjem korištenja hitnih uredbi, primjerice u Rumunjskoj.

Na razini EU-a Komisija je utvrdila mjere kako bi se osiguralo da se u novim inicijativama EU-a izbjegnu regulatorna složenost i fragmentacija. Posebno treba istaknuti načelo „jednostavnost već od osmišljanja” iz njezine komunikacije „Jednostavnija, jasnija i bolje provedena pravila EU-a” (27). Komisija istodobno nastavlja raditi na uklanjanju udvostručavanja i nedosljednosti u postojećem zakonodavstvu, među ostalim u okviru Akcijskog plana za temeljito pročišćivanje regulative. Taj dvojni pristup, zajedno s temeljnim načelima i mjerama, također pruža korisne smjernice za jednako ambiciozno djelovanje na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Komisija je 2025. podnijela deset skupnih i drugih prijedloga zahvaljujući kojima su godišnje ostvarene uštede administrativnih troškova u iznosu od 15 milijardi EUR i jednokratne uštede u iznosu od približno 6 milijardi EUR. Osim toga, u prijedlogu korporativnog pravnog okvira EU Inc. kojim bi se poduzećima osigurao jedinstven skup pravila u cijelom EU-u države članice pozivaju se da prednost daju digitalizaciji i prekograničnoj dostupnosti ključnih poslovnih procesa u okviru jedinstvenog digitalnog pristupnika (28).

Maksimalno korištenje prednosti jedinstvenog tržišta

U smanjenju prepreka jedinstvenom tržištu i jačanju kvalitete institucija ostvaren je određen napredak, no on je i dalje ograničen i neujednačen među državama članicama. Napredak u smanjenju prepreka jedinstvenom tržištu i osiguravanju učinkovitog tržišnog natjecanja i dalje je ograničen; poduzete su određene mjere za poboljšanje sektorskih propisa, smanjenje prepreka ulasku na tržište i poboljšanje koordinacije, primjerice u Italiji i Španjolskoj. Zakašnjela plaćanja narušavaju jedinstveno tržište, otežavaju rast MSP-ova i narušavaju konkurentnost lanaca opskrbe jer smanjuju pristup financiranju i guše inovacije. Cipar je

²⁷ [Jednostavnija, jasnija i bolje provedena pravila EU-a](#), COM(2026) 380 final.

²⁸ Uredba (EU) br. 1024/2012.

donošenjem akcijskog plana usklađenog s međunarodnim preporukama ostvario određeni napredak u poboljšanju upravljanja poduzećima u državnom vlasništvu. Kad je riječ o javnoj nabavi, unatoč provedenim mjerama niz država članica, npr. Poljska i Bugarska, i dalje se suočava s izazovima povezanim s ograničenim tržišnim natjecanjem i ograničenom učinkovitošću postupaka, posebno kad je riječ o manjim natjecajima, na koje se i dalje odaziva premalo ponuditelja. U okviru planova za oporavak i otpornost poduzete su određene mjere za poboljšanje učinkovitosti pravosudnog sustava, primjerice u Italiji, Španjolskoj i Grčkoj, uključujući organizacijske reforme i poboljšanje digitalnih kapaciteta i osposobljavanja.

Produbljivanje jedinstvenog tržišta, među ostalim smanjenjem prekomjerne regulacije na temelju zakonodavstva EU-a, glavni je prioritet EU-a i u tom je području bitna uloga europskog semestra. U ovogodišnjim prijedlozima preporuka za pojedine zemlje više se upućuje na prepreke jedinstvenom tržištu koje su specifične za pojedine zemlje, čime se dopunjuju postojeći instrumenti za provedbu i praćenje jedinstvenog tržišta. Cilj je na temelju dostupnih dokaza utvrditi konkretne prepreke specifične za pojedine zemlje, koje imaju prekograničnu dimenziju i utječu na ulazak na tržište, slobodno kretanje robe i usluga te cjelokupno poslovno okruženje. Komisija će produbiti svoju analizu prepreka jedinstvenom tržištu i prekomjerne regulacije koje povećavaju regulatorno opterećenje i troškove usklađivanja za poduzeća te ometaju poslovnu dinamiku unutar EU-a ⁽²⁹⁾.

Preporuke za pojedine zemlje za 2026. usmjerene su na ukidanje ograničenja za jedinstveno tržište, jačanje vladavine prava i postizanje djelotvornog institucijskog okvira. Regulatorna ograničenja određenih profesija i tržišta usluga i dalje stvaraju prepreke prekograničnom pružanju usluga, primjerice u Luksemburgu i Austriji. Potrebne su i mjere za pojednostavnjenje regulatornih okvira, smanjenje prekomjerne regulacije i smanjenje administrativnog opterećenja koje utječe na ulazak na tržište i prekogranično poslovanje. Potrebne su daljnje mjere za regulatorno pojednostavnjenje i smanjenje troškova usklađivanja, među ostalim u Bugarskoj, Španjolskoj, Hrvatskoj, Slovačkoj, Austriji, Njemačkoj i Cipru. Osiguravanje predvidljivog i pravednog regulatornog okvira, jačanje mjera za borbu protiv korupcije i poticanje dinamičnog i inovativnog poslovnog okruženja glavni su prioriteti Mađarske, Bugarske i Slovačke. Isto tako, nekolicini država članica, uključujući Hrvatsku, Cipar, Maltu i Italiju, preporučuje se da poboljšaju učinkovitost pravosudnih sustava, posebno tako da smanje broj neriješenih predmeta i skrate trajanje sudskih postupaka.

EU poduzima mjere za daljnje jačanje jedinstvenog tržišta. Primjeri uključuju plan Jedna Europa, jedno tržište, u kojem se utvrđuju konkretni ciljevi za zakonodavne prijedloge, na primjer predstojeći Europski akt o proizvodima, čiji je cilj modernizirati pravila o proizvodima, a istodobno osigurati veću prekograničnu sukladnost. Predstojeći Paket mjera za pravednu mobilnost radne snage uključivat će Inicijativu za prenosivost vještina i europsku propusnicu socijalne sigurnosti te će omogućiti Europskom nadzornom tijelu za rad da osigura bolju provedbu

²⁹ Komunikacija Komisije „Jednostavnija, jasnija i bolje provedena pravila EU-a”, 28. travnja 2026.

pravila. Daljnji primjeri uključuju prijedlog korporativnog pravnog okvira EU Inc., koji obuhvaća cijeli životni ciklus poduzeća, i Akt o digitalnim mrežama, čiji su ciljevi modernizacija i usklađivanje telekomunikacijskih pravila i jačanje digitalne otpornosti Europe. Aktualnom reformom direktiva EU-a o javnoj nabavi dodatno se pojednostavnjuje pravni okvir za javnu nabavu. Dovršetak transeuropske prometne mreže (TEN-T) i njezinih europskih prometnih koridora ključan je za osiguravanje slobodnog kretanja ljudi i robe na jedinstvenom tržištu, poticanje industrijske konkurentnosti EU-a i poboljšanje vojne pokretljivosti.

Ubrzavanje prelaska na priuštivu čistu energiju i dekarbonizacije

Kad je riječ o dekarbonizaciji, energiji, okolišu i prilagodbi klimatskim promjenama, napredak je neujednačen, ali u nekim je slučajevima postignut znatan napredak prema usklađivanju s ciljevima EU-a. Pozitivna kretanja uključuju ubrzano uvođenje energije iz obnovljivih izvora, kao što su dražbe za odobalne vjetroelektrane u Irskoj i proširenje solarnih kapaciteta u Litvi. Ostvaren je napredak u dekarbonizaciji grijanja; na primjer, u cijelom su EU-u ukinute subvencije za ugradnju kotlova na fosilna goriva. Nizozemski Zakon o energiji omogućuje fleksibilniju upotrebu mreže u Nizozemskoj, a inicijative za održivu poljoprivredu usmjerile su se na rješavanje problema emisija stakleničkih plinova, onečišćenja, gubitka bioraznolikosti i degradacije ekosustava. Kad je riječ o prometu, elektrifikacija i alternativna goriva dobivaju na važnosti. Primjeri su potpora za električni promet i ulaganja Njemačke u željezničku infrastrukturu. U upravljanju vodama i resursima poduzeti su pozitivni koraci, uključujući donošenje planova za otpornost na suše u Španjolskoj, provedbu reforme pružatelja vodnih usluga u Grčkoj i donošenje akcijskog plana za kružno gospodarstvo u Portugalu.

Cilj je preporuka za pojedine zemlje za 2026. ubrzati prelazak na čistu energiju kako bi energija postala priuštivija, povećati sigurnost, poduprijeti konkurentnost i uskladiti se s klimatskim i energetske ciljevima za 2030. Države članice u kojima fosilna goriva i dalje čine znatan dio kombinacije izvora za proizvodnju električne energije, na primjer Češka, Bugarska i Mađarska, trebale bi povećati proizvodnju čiste energije, posebno energije vjetra. Te i druge države članice trebale bi ubrzati i pojednostavniti postupke izdavanja dozvola za mrežu i nadograditi mrežnu infrastrukturu, uključujući prekogranične veze i potporu tranziciji regija koje u velikoj mjeri ovise o fosilnim gorivima. Nekoliko država članica, uključujući Hrvatsku, Maltu i Portugal, potiče se da se fokusiraju na povećanje energetske učinkovitosti i postupno ukinu subvencije za fosilna goriva koje ne rješavaju problem energetske siromaštva na ciljani način, ne odgovaraju na stvarne probleme energetske sigurnosti, ometaju elektrifikaciju i nisu ključne za industrijsku konkurentnost. Nekoliko država članica, kao što su Njemačka, Francuska, Španjolska, Portugal, Irska, Cipar i Latvija, treba ulagati u fleksibilnost energetske sustava, kapacitet mreže i skladištenje energije. Uvođenje pametnih brojlara važan je preduvjet za poticanje fleksibilnosti potražnje i trebalo bi biti prioritet u nekoliko zemalja, na primjer u Hrvatskoj i Njemačkoj. Nekoliko država članica, uključujući Slovačku, Grčku i Poljsku, imalo bi koristi od smanjenja relativno visokog oporezivanja električne energije u usporedbi s fosilnim gorivima kako bi se učinkovito potaknula elektrifikacija, dok se Francusku potiče da ubrza elektrifikaciju u sektorima

s visokim emisijama. Potporu bi trebalo pružiti regijama koje se suočavaju s izazovima industrijske tranzicije, među ostalim u Austriji i Poljskoj.

Dekarbonizacija prometa zahtijeva elektrifikaciju, uključujući uvođenje infrastrukture za punjenje, i promjenu načina prijevoza, posebno poboljšanjem javnog i željezničkog prijevoza. Konkretno, potiče se koordinirano djelovanje EU-a, država članica i industrije kako bi se ubrzalo uvođenje infrastrukture za punjenje kamiona na lokacijama duž dvaju najprometnijih koridora mreže TEN-T Sjeverno more – Baltik i Skandinavija – Sredozemlje. Države članice također trebaju poticati i podupirati dekarbonizaciju proizvodnje, posebno u energetski intenzivnim sektorima. Na primjer, od Njemačke i Hrvatske traži se da poboljšaju izdavanje dozvola za postrojenja čiste industrije. Poljska treba dekarbonizirati promet, Bugarska se potiče na promicanje uvođenja čistog prometa, a od Rumunjske se traži da poveća povezanost udaljenih i ruralnih područja javnim prijevozom.

Kad je riječ o otpornosti vodoopskrbe i upravljanju resursima, države članice, uključujući Nizozemsku i Maltu, pozivaju se da poboljšaju kvalitetu vode i spriječe prekomjernu upotrebu vode. Francuska se potiče da poboljša upravljanje vodama radi boljeg upravljanja velikom potražnjom među sektorima s velikom potrošnjom vode i zaštite kvalitete vode. Drugima, uključujući Španjolsku, Litvu, Grčku i Dansku, preporučuje se da ojačaju gospodarenje otpadom i promiču kružno gospodarstvo. Nekolicini država članica, uključujući Španjolsku, Sloveniju, Slovačku i Cipar, savjetuje se da provedu svoje mjere za prilagodbu klimatskim promjenama, uključujući prirodna rješenja i poboljšane sustave upravljanja. Španjolskoj se preporučuje da poboljša upravljanje šumama, a Portugalu, Malti i Rumunjskoj da povećaju otpornost infrastrukture. Osim toga, neke zemlje, npr. Slovačka i Bugarska, trebaju poduzeti dodatne mjere za suzbijanje energetskog siromaštva i potporu ranjivim kućanstvima radi postizanja socijalne jednakosti. Rumunjska i Italija potiču se da ubrzaju ulaganja u okolišnu infrastrukturu, posebno u slabije razvijenim regijama.

Važnim inicijativama EU-a jača se otpornost na klimatske promjene i podupire energetska tranzicija kako bi se očuvala konkurentnost europskog gospodarstva u svim sektorima. U okviru Paketa mjera za europske mreže ⁽³⁰⁾ Komisija odgovara na najhitnije potrebe energetske infrastrukture, uključujući interkonekcijske vodove, putem inicijative „Energetske magistrale”. Budući europski integrirani okvir za otpornost na klimatske promjene trebao bi državama članicama pomoći da se suoče sa sve većim posljedicama klimatskih promjena i poboljšaju pripravnost i upravljanje rizicima. Komunikacija o integriranom upravljanju rizicima od šumskih požara ⁽³¹⁾ posebno je usmjerena na sprečavanje šumskih požara, pripravnost, odgovore i oporavak. Aktom o kružnom gospodarstvu, u skladu sa Strategijom EU-a za biogospodarstvo ⁽³²⁾, poduprijet će se industrije u zamjeni primarnih fosilnih materijala kružnim i biološkim materijalima. Potpora sektorima ribarstva i akvakulture u okviru partnerstva za energetska tranziciju bit će ključna za jačanje otpornosti tog sektora. Nadovezujući se na Strategiju EU-a za male modularne reaktore,

³⁰ [Paket mjera za europske mreže](#), COM(2025) 1005 final.

³¹ [Komunikacija o integriranom upravljanju rizicima od šumskih požara](#), COM(2026) 330 final.

³² [Komunikacija „Strateški okvir za konkurentno i održivo gospodarstvo EU-a”](#), COM(2025) 960 final.

zainteresirane države članice potiču se da doprinesu stvaranju povoljnih uvjeta za razvoj malih modularnih reaktora u EU-u i olakšaju njihovo uvođenje početkom 2030-ih.

Promicanje vještina, obrazovanja i kvalitetnih radnih mjesta

U funkcioniranju tržišta rada i poticanju razvoja ljudskog kapitala došlo je do određenog poboljšanja, ali potrebne su dodatne mjere za jačanje europske konkurentnosti i produktivnosti. Na primjer, u nekim je državama članicama ostvaren napredak u poboljšanju mogućnosti zapošljavanja jačanjem aktivnih politika tržišta rada. U Hrvatskoj se programom Posao+ podupire integracija ranjivih skupina na tržište rada, a Slovenija je donijela učinkovit okvir za mjere aktivne politike zapošljavanja. Poticaji za rad poboljšani su izmjenama poreznog okvira i okvira naknada. Na primjer, u Belgiji je trajanje naknada za nezaposlenost za većinu tražitelja posla ograničeno na dvije godine, uz istodobno jačanje aktivnih politika tržišta rada i pružanje potpore ranjivim skupinama. Programi strukovnog obrazovanja i osposobljavanja prošireni su, primjerice u Bugarskoj i Španjolskoj. Pokrenute su inicijative za poticanje obrazovanja u području STEM-a i obrazovanja odraslih, kao što su finske inicijative za kontinuirano digitalno učenje za odrasle. Pristup uslugama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja poboljšan je u nekoliko država članica, među ostalim uz potporu fondova EU-a.

U preporukama za pojedine zemlje za 2026. države članice pozivaju se da promiču kvalitetno zapošljavanje, poboljšaju funkcioniranje tržišta rada i potiču razvoj vještina, uključujući razvoj digitalnih vještina, kvalitetnim obrazovanjem i osposobljavanjem u cilju povećanja produktivnosti i poticanja otpornog socijalnog tržišnog gospodarstva. Poboljšanje obrazovnih ishoda i bolje usklađivanje vještina s potrebama tržišta rada i dalje su ključni prioriteti, među ostalim kako bi se riješio problem manjka radne snage i vještina, koji je posebno akutan u strateškim sektorima kao što su kibernetička sigurnost, kvantna tehnologija, umjetna inteligencija i poluvodiči. Za nekoliko država članica ključno je povećati razine vještina, primjerice jačanjem osnovnih vještina i rješavanjem problema ranog napuštanja školovanja (Španjolska), promicanjem upisa na obrazovne programe u području STEM-a i poboljšanjem relevantnosti osposobljavanja za tržište rada (Francuska) te proširenjem mogućnosti usavršavanja i prekvalifikacije za niskokvalificirane i starije odrasle osobe (Estonija i Latvija). Neke države članice pozivaju se da poboljšaju svoje sustave strukovnog obrazovanja i osposobljavanja ili iskoriste alate za prikupljanje informacija o vještinama kako bi njihovi sustavi obrazovanja i osposobljavanja bili otporni na buduće promjene. Nekoliko država članica, na primjer Grčka, Švedska, Litva, Rumunjska, Hrvatska i Slovenija, potiče se da riješe problem manjka radne snage, među ostalim jačanjem aktivnih politika tržišta rada; podupiranjem integracije nedovoljno zastupljenih skupina na tržište rada, kao što su osobe s invaliditetom, mlađe i starije osobe, osobe migrantskog podrijetla i Romi; ili, prema potrebi, boljim privlačenjem i zadržavanjem talenata iz zemalja izvan EU-a. Poljska i Nizozemska trebale bi poduzeti mjere za rješavanje problema segmentacije tržišta rada. Proširenje usluga kvalitetnog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, primjerice u svim regijama Austrije, i dalje je važno za poticanje jednakih mogućnosti za djecu i sudjelovanje žena na tržištu rada. Potrebno je povećati sudjelovanje starijih radnika, primjerice u Luksemburgu i

Njemačkoj, kako bi se povećala stvarna dob za umirovljenje. Socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje, kako je preporučeno, primjerice, Mađarskoj i Italiji, i dalje su najvažniji mehanizmi za otklanjanje problema na tržištu rada i poticanje gospodarske i socijalne otpornosti.

Raznim ključnim inicijativama na razini EU-a pruža se potpora državama članicama u poticanju kvalitetnih radnih mjesta i razvoja vještina. Plan za kvalitetna radna mjesta ⁽³³⁾ i predstojeći Akt o kvalitetnim radnim mjestima usmjeravaju države članice da osiguraju da kvalitetna radna mjesta budu pokretač konkurentnog socijalnog tržišnog gospodarstva. Kako je najavljeno u Uniji vještina ⁽³⁴⁾, Komisija će 2026. predstaviti europsku strategiju za strukovno obrazovanje i osposobljavanje kako bi se sustavima strukovnog obrazovanja i osposobljavanja pomoglo da odgovore na promjenjive potrebe tržišta. Strateški plan za obrazovanje u području STEM-a ⁽³⁵⁾ jača tu ambiciju podupiranjem sudjelovanja u studijima u području STEM-a, posebno među djevojčicama i ženama. U Preporuci Vijeća o ljudskom kapitalu u EU-u ⁽³⁶⁾ države članice pozivaju se da ojačaju osnovne vještine kao čvrst temelj za razvoj vještina, daju prednost STEM-u na svim razinama obrazovanja, potiču javna i privatna ulaganja te bolje iskoriste informacije o vještinama kako bi se riješio problem manjka vještina. Nadovezujući se na Akcijski plan za osnovne vještine ³⁷, predstojeći paket mjera za obrazovanje pomoći će učenicima koji imaju poteškoća u poboljšanju osnovnih vještina, poduprijeti škole i nastavnike te potaknuti prekograničnu suradnju u školama. U okviru programa Digitalna Europa ⁽³⁸⁾ EU znatno ulaže u razvoj naprednih digitalnih vještina u svim državama članicama.

Socijalna pravednost

Postignut je određeni napredak u provedbi preporuka za pojedine zemlje za 2025. u područjima kao što su, među ostalim, mirovine i zdravstvena zaštita. Politike socijalne zaštite i uključivosti napredovale su u nekoliko područja, uključujući proširenje pokrivenosti na sve radnike i samozaposlene osobe, mirovinske reforme za poboljšanje primjerenosti i održivosti, digitalizaciju zdravstvene zaštite i ulaganja u dugotrajnu skrb. Prilagodbama minimalne plaće u Sloveniji poboljšala se pravednost dohodaka, dok su promjene mirovinskog sustava u Belgiji ojačale održivost, a promjene mirovinskog sustava u Hrvatskoj poboljšale su njegovu primjerenost, iako je često potreban daljnji napredak.

U preporukama za pojedine zemlje za 2026. države članice pozivaju se da odgovore na postojeće i nove izazove u području socijalne pravednosti, utvrđujući izazove utvrđene u okviru za socijalnu konvergenciju (vidjeti okvir 3). U nekoliko država članica za poticanje

³³ [Plan za kvalitetna radna mjesta](#), COM(2025) 944 final.

³⁴ [Unija vještina](#), COM(2025) 90 final.

³⁵ [Strateški plan za obrazovanje u području STEM-a](#), COM(2025) 89 final.

³⁶ [Preporuka Vijeća](#) 6081/1/26.

³⁷ [Akcijski plan za osnovne vještine](#), COM(2025) 88 final.

³⁸ Zaključci o europskoj konkurentnosti u digitalnom desetljeću – zaključci Vijeća (5. prosinca 2025). U Izvješću o stanju digitalnog desetljeća za 2026., donesenom uz ovaj proljetni paket, pruža se sveobuhvatna slika digitalizacije EU-a, utvrđuju strukturni nedostaci koje treba ukloniti do 2030. te iznose horizontalne preporuke i preporuke za pojedine zemlje za usmjeravanje reformi i ulaganja u sljedećem programskom razdoblju.

socijalne ukljućivosti i smanjenje siromaštva potrebni su učinkovitiji načini ulaska na tržište rada, kao i bolji doseg, usmjerenost i primjerenost programa minimalnog dohotka, među ostalim za starije osobe. Jednako je važno poboljšati pristup socijalnim uslugama kako bi se pružila potpora onima već pogođenima siromaštvom i spriječio rizik od siromaštva drugih. Te usluge imaju ključnu ulogu i u usmjeravanju ljudi prema obrazovanju, osposobljavanju, zdravstvenoj skrbi i drugim osnovnim uslugama, uključujući energiju. Nekoliko država članica, uključujući Španjolsku, Rumunjsku i Grčku, treba poboljšati djelotvornost socijalne zaštite, primjerice preispitivanjem njezina područja primjene. Poboljšanje pristupa i priuštivosti zdravstvene zaštite i dugotrajne skrbi i dalje je prioritet, primjerice u Češkoj, Estoniji i Rumunjskoj te u regijama koje se suoćavaju s depopulacijom i ruralnim regijama u nekim državama članicama. Kako bi se riješili dugotrajni problemi pristupa i priuštivosti, a istodobno očuvala troškovna učinkovitost i fiskalna održivost, potrebno je riješiti problem manjka radne snage i ukloniti teritorijalne razlike u nekoliko država članica, kao što su Španjolska i Portugal.

Inicijativama EU-a uspostavljen je sveobuhvatan okvir za poboljšanje socijalne pravednosti, potporu smanjenju siromaštva i jaćanje socijalne ukljućivosti u cijelom EU-u. Strategijom EU-a za borbu protiv siromaštva ⁽³⁹⁾ Komisija podupire iskorjenjivanje siromaštva u EU-u do 2050. primjenom sveobuhvatnog pristupa. Strategija je dopunjena mjerama za jaćanje Europskog jamstva za djecu ⁽⁴⁰⁾ kako bi se prekinuo začarani krug siromaštva djece. Snaćnim politikama ravnopravnosti i nediskriminacije EU promiće socijalnu pravednost i nikoga ne zapostavlja, u skladu sa strategijama za Uniju ravnopravnosti ⁽⁴¹⁾.

Povećanje priuštivosti stanovanja

Kako bi se riješila aktualna kriza priuštivosti stanovanja, ambiciozne reforme na odgovarajućim razinama vlasti ključne su za povećanje ponude stambenih nekretnina, pojednostavnjenje administrativnih postupaka i uklanjanje ogranićenja kapaciteta u sektoru stanogradnje. U području stanovanja ostvaren je napredak u provedbi preporuka za pojedine zemlje za 2025., ali je on i dalje ogranićen. Pozitivna kretanja uključuju veću izgradnju stambenih objekata u nekoliko država članica i uklanjanje ogranićenja kapaciteta. Neke države članice posebno su povećale ponudu socijalnog i priuštivog stanovanja inicijativama koje uključuju sveobuhvatan paket mjera za stanovanje u Danskoj i planove Irske za proširenje ponude socijalnih stanova. Međutim, u državama članicama i dalje postoje znatni izazovi, uključujući potrebu za pojednostavnjenjem i ubrzanjem postupaka planiranja i izdavanja dozvola, velik manjak stambenih nekretnina, posebno u urbanim područjima i turistićkim regijama, sve veće

³⁹ SWD(2026) 770 final.

⁴⁰ SWD(2026) 772 final.

⁴¹ Vidjeti Europska komisija, [strategije za Uniju ravnopravnosti](#): strategije za rodnu ravnopravnost (2020. – 2025. i 2026. – 2030.), strategije o ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba (2020. – 2025. i 2026. – 2030.), Akcijski plan EU-a za borbu protiv rasizma za razdoblje 2020. – 2025., Strategija EU-a za borbu protiv rasizma za razdoblje 2026. – 2030., Strateški okvir EU-a za Rome za razdoblje 2020. – 2030. i Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030.

beskućništvo i sve manju priuštivost, ograničenja mobilnosti radne snage i mobilnosti u svrhu učenja te sve veće nejednakosti.

Prepoznajući razmjere tog izazova i nastojeći potaknuti pristup priuštivom, održivom i kvalitetnom stanovanju, uključujući socijalne stanove, Komisija predlaže nekoliko dodatnih preporuka za pojedine zemlje. Za ublažavanje ograničenja ponude stambenih nekretnina potrebne su reforme u mnogim državama članicama kako bi se pojednostavnila pravila i postupci, primjerice kako bi se olakšalo i ubrzalo izdavanje dozvola, primjerice u Nizozemskoj i Njemačkoj. Potrebno je poduzeti mjere i kako bi se javno zemljište stavilo u upotrebu, potaknula izgradnja i obnova priuštivih, energetski učinkovitih i održivih domova te ojačala koordinacija na raznim razinama upravljanja, primjerice u Poljskoj. Za poboljšanje priuštivosti potrebno je i povećati djelotvornost okvira za oporezivanje, primjerice u Švedskoj, te prenamijeniti nedovoljno iskorišteni stambeni fond, primjerice u Portugalu. Na potrebe za socijalnim stanovima trebalo bi odgovoriti odgovarajućim ulaganjima, primjerice u Španjolskoj i Litvi. Bez odlučnog djelovanja manjak stambenih nekretnina i postojeće nejednakosti dodatno će ugroziti gospodarsku konkurentnost i socijalnu koheziju, posebno u najpogođenijim regijama i gradovima.

Koordinirano djelovanje na razini EU-a, uz potpuno poštovanje načela supsidijarnosti, može imati potpurnu ulogu u rješavanju stambene krize. Europski plan za priuštivo stanovanje ⁽⁴²⁾, donesen u prosincu 2025., i povezane inicijative kao što su Europska strategija za stanogradnju ⁽⁴³⁾, Novi europski Bauhaus ⁽⁴⁴⁾, revizija pravila o državnim potporama za stanovanje i Prijedlog preporuke Vijeća o borbi protiv stambene isključenosti ⁽⁴⁵⁾ pružaju okvir za zajedničko djelovanje. Dodatne inicijative i mjere, uključujući predstojeći Akt o priuštivom stanovanju, paket za pojednostavnjenje stanovanja 2027. i paneuropsku platformu za ulaganja u kojoj sudjeluju velike financijske institucije, usmjerene su na povećanje ulaganja i prevladavanje tržišnih izazova, kao što je neusklađenost između ponude i potražnje stambenih nekretnina. Države članice potiču se na provedbu ambicioznih i sveobuhvatnih reformi za povećanje priuštivosti stanovanja, među ostalim olakšavanjem izgradnje i obnove, uz potpuno iskorištavanje mogućnosti razmjene podataka, uzajamnog učenja i tehničke pomoći dostupnih na razini EU-a, među ostalim u okviru Europskog saveza za stanovanje. U okviru trenutnog višegodišnjeg financijskog okvira mobilizirane su najmanje 43 milijarde EUR za potporu priuštivom i održivom stanovanju, a dodatne 3,3 milijarde EUR sredstava kohezijske politike reprogramirane su za taj cilj u okviru preispitivanja u sredini programskog razdoblja, što je dopunjeno i potporom iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku, posebno za ranjiva kućanstva i mala poduzeća. U okviru Europske strategije za stanogradnju ⁽⁴⁶⁾ EU, države članice i industrija potiču se da nastave blisko surađivati na utvrđivanju i provedbi ključnih mjera ulaganja i reformi potrebnih za povećanje montažne izgradnje u EU-u.

⁴² [Europski plan za priuštivo stanovanje](#), COM(2025) 1025 final.

⁴³ [Europska strategija za stanogradnju](#), COM(2025) 911 final, COM(2025) 911 final.

⁴⁴ [Novi europski Bauhaus](#), COM(2025) 1026 final.

⁴⁵ [Prijedlog preporuke Vijeća o borbi protiv stambene isključenosti](#), COM(2026) 540 final.

⁴⁶ [Europska strategija za stanogradnju](#), COM(2025) 911 final, COM(2025) 911 final.

Kad je riječ o provedbi preporuka za pojedine zemlje za 2025. o koheziji, djelomično se napredovalo u smanjenju teritorijalnih razlika i poboljšanju lokalne i regionalne uprave. U nekim državama članicama napredovalo se u provedbi reformi upravljanja na podnacionalnoj razini, čime se poboljšalo pružanje usluga, i poboljšane su lokalne javne usluge, među ostalim daljnjom digitalizacijom. Međutim, trajni izazovi, kao što je i dalje nejednak pristup infrastrukturi i uslugama, dodatno produbljuju gospodarske i socijalne razlike među regijama te između urbanih i ruralnih područja. Nedovoljni administrativni kapaciteti, nedovoljna koordinacija među administrativnim razinama i sporo uvođenje digitalne tehnologije u lokalne uprave dodatno otežavaju učinkovito pružanje javnih usluga, što ugrožava ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju.

Preporuke za pojedine zemlje za 2026. usmjerene su na regionalnu konkurentnost, jačanje upravljanja na podnacionalnoj razini i osiguravanje pristupa ključnim uslugama. Upravljanje na podnacionalnoj razini u određenim državama članicama moglo bi se poboljšati boljom koordinacijom na svim razinama vlasti i unapređenjem digitalizacije javne uprave na lokalnoj razini. Na primjer, kako bi se osigurala učinkovita provedba mjera politike, primjerice u Poljskoj, Španjolskoj i Češkoj, trebalo bi poboljšati koordinaciju između središnjih i lokalnih uprava u područjima kao što su otpornost na klimatske promjene i stanovanje. Za smanjenje jaza između urbanih i ruralnih područja trebalo bi poboljšati pristup javnim uslugama (npr. u Irskoj i Litvi) i povezanost udaljenih regija (npr. u Bugarskoj). Naposljetku, u području inovacija posebno je važno uzeti u obzir regionalne posebnosti (Hrvatska, Nizozemska, Poljska, Rumunjska).

EU poduzima mjere za rješavanje ključnih izazova specifičnih za određena područja i osiguravanje prava ostanka. Agendom EU-a za gradove ⁽⁴⁷⁾ jača se višerazinsko upravljanje redovitijim dijalogom s lokalnim vlastima kako bi se njihove potrebe bolje integrirale u oblikovanje politika EU-a, dok je Vizija za poljoprivredu i hranu ⁽⁴⁸⁾ usmjerena na poboljšanje životnog standarda u ruralnim područjima. Estoniji, Latviji, Litvi, Poljskoj i Finskoj preporučuje se da odgovore na jedinstvene socioekonomske i sigurnosne izazove te izazove u području civilne pripravnosti s kojima se suočavaju regije na vanjskoj istočnoj granici EU-a, u skladu s nedavno donesenom strategijom Komisije za istočne pogranične regije ⁽⁴⁹⁾. Posebni izazovi i pritisci koji utječu na egzistenciju i socioekonomsku strukturu najudaljenijih regija te otoka i obalnih područja dodatno će se rješavati posebnim strategijama i podupirati u okviru Europskog pakta o oceanima ⁽⁵⁰⁾. U fokusu predstojeće strategije EU-a za održivi turizam bit će rješavanje problema neuravnoteženog razvoja turizma, promicanje održivih praksi i jačanje globalne konkurentnosti sektora te poticanje djelovanja na nacionalnoj i podnacionalnoj razini. Naposljetku, Komisija će

⁴⁷ [Agenda EU-a za gradove](#), COM(2025) 739 final.

⁴⁸ [Vizija za poljoprivredu i hranu](#), COM(2025) 75 final.

⁴⁹ [Komunikacija o istočnim regijama EU-a koje graniče s Rusijom, Bjelarusom i Ukrajinom „Snažne regije za sigurnu Europu”](#), COM(2026) 82 final.

⁵⁰ [Europski pakt o oceanima – oceani i ribarstvo – Europska komisija](#).

predložiti i strategiju kojom će se osigurati da svi Europljani imaju pravo ostanka u svojoj matičnoj regiji, s težištem na ključnim problemima koji uzrokuju sve veći demografski pad nekih europskih regija.

Okvir 3: Analiza uzlazne socijalne konvergencije u skladu s okvirom za socijalnu konvergenciju

Komisija je ocijenila postojanje prepreka uzlaznoj socijalnoj konvergenciji u devet država članica u skladu s okvirom za socijalnu konvergenciju, koji uključuje analizu rizika i prepreka uzlaznoj socijalnoj konvergenciji, koja se provodi u dvije faze⁽⁵¹⁾. U prvoj fazi analize, predstavljenoj u Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2026.⁽⁵²⁾, analizirane su politike tržišta rada, politike u području vještina i socijalne politike u svim državama članicama. Utvrđeno je da se devet država članica suočava s potencijalnim rizicima za uzlaznu socijalnu konvergenciju. Druga faza analize za tih devet zemalja objavljena je 21. travnja 2026.⁽⁵³⁾. U toj su analizi detaljnije ispitani dostupni kvantitativni i kvalitativni dokazi i ključni čimbenici koji uzrokuju prepreke, uzimajući u obzir razvoj politika. Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti velik je izazov u svim državama članicama, a posebno povećanje učinkovitosti socijalnih transfera u smanjenju siromaštva. Mnoge države članice bore se s visokim udjelom mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih, niskim razinama obrazovanja odraslih i osnovnih digitalnih vještina te visokim stopama ranog napuštanja školovanja. Potrebno je poduzeti dodatne mjere kako bi se nedovoljno zastupljene skupine bolje integrirale u obrazovanje i osposobljavanje, kao i na tržište rada. U drugoj fazi analize utvrđene su prepreke uzlaznoj socijalnoj konvergenciji u šest država članica.

Analiza uzlazne socijalne konvergencije upućuje na horizontalne izazove u sva tri područja politika. Tržišta rada uglavnom su i dalje snažna, no u analizi se ističe potreba za poticanjem otvaranja kvalitetnih radnih mjesta i prelazaka s jednog radnog mjesta na drugo, među ostalim učinkovitijom integracijom neaktivnih osoba na tržište rada. Analiza upućuje i na daljnje mjere za poticanje kvalitetnog obrazovanja i stjecanja vještina kako bi se riješio problem manjka vještina i neusklađenosti ponuđenih i traženih vještina. Istodobno, pri donošenju politika osobitu pozornost treba posvetiti dohodovnoj nejednakosti i rizicima od siromaštva, među ostalim i u kontekstu demografskih i fiskalnih izazova, pri čemu treba i dalje voditi računa o tome da sustavi socijalne zaštite i uključenosti budu učinkoviti, prikladni i održivi.

Nalazi analize socijalne konvergencije navedeni su u izvješćima za pojedine zemlje i uključeni u europski semestar 2026. Ta je analiza uzeta u obzir u multilateralnim nadzornim preispitivanjima u relevantnim odborima Vijeća.

Okvir 4: Zaključenje Mehanizma za oporavak i otpornost: prekretnica za financiranje sredstvima EU-a koje se temelji na reformama

⁵¹ Vidjeti članak 3. Uredbe (EU) 2024/1263 i povezanu uvodnu izjavu.

⁵² [Zajedničko izvješće o zapošljavanju za 2026. koje je donijelo Vijeće EPSCO 9. ožujka 2026.](#)

⁵³ [SWD\(2026\) 122 – Druga faza analize socijalne konvergencije po zemljama u skladu s okvirom za socijalnu konvergenciju \(SCF\), 2026.](#)

Mehanizmom za oporavak i otpornost, koji je okosnica odgovora instrumenta NextGenerationEU na pandemiju bolesti COVID-19, mobilizirana su znatna financijska sredstva EU-a povezana s komplementarnim reformama i ulaganjima kojima se odgovara na nacionalne izazove i zajedničke prioritete EU-a. Kad je riječ o plaćanjima povezanim s ostvarenjem ključnih etapa i ciljnih vrijednosti kojima se prati napredak u tim reformama i ulaganjima, Mehanizam za oporavak i otpornost promijenio je način djelovanja i sinergiju instrumenata financiranja EU-a te koordinaciju politika, posebno u okviru europskog semestra.

U cijelom EU-u Mehanizmom za oporavak i otpornost poduprti su ambiciozni programi reformi, često usmjereni na prevladavanje dugotrajnih strukturnih izazova u najrazličitijim područjima. Ti izazovi uključuju:

- **reforme tržišta rada i vještina**, kao što su modernizacija okvira za zaštitu radnih mjesta, jačanje aktivnih politika tržišta rada i poboljšanje sustava obrazovanja i osposobljavanja kako bi se potaknula kvaliteta i uključivost te osiguralo da građani imaju vještine potrebne za tržište rada (npr. Italija, Grčka, Luksemburg, Rumunjska)
- **reforme mirovinskog sustava i socijalne zaštite** radi poboljšanja održivosti i primjerenosti (npr. Belgija, Grčka, Rumunjska, Slovenija, Hrvatska)
- **reforme za jačanje sustava zdravstvene zaštite i dugotrajne skrbi** kako bi se poboljšala primarna zdravstvena zaštita i prevencija te odgovorilo na potrebe sve starijeg stanovništva (npr. Slovačka, Litva, Austrija, Estonija)
- **reforme javne uprave i pravosuđa**, uključujući digitalizaciju javnih usluga i mjere za poboljšanje učinkovitosti pravosuđa (npr. Italija, Hrvatska, Slovačka, Grčka, Španjolska, Bugarska, Rumunjska)
- **reforme poslovnog okruženja**, kao što su smanjenje administrativnog opterećenja, poboljšanje okvira za nesolventnost i olakšavanje pristupa financiranju (npr. Portugal, Cipar, Latvija)
- reforme u području istraživanja i inovacija, kao što su jačanje okvira za javna istraživanja, revizija poreznih poticaja za poduzeća u području istraživanja i razvoja te reforma upravljanja istraživanjem i inovacijama (npr. Španjolska, Hrvatska, Slovačka, Litva)
- **porezne i fiskalno-strukturne reforme**, proširenje ili promjena poreznih osnovica, borba protiv utaje poreza i jačanje upravljanja javnim financijama (npr. Italija, Španjolska, Bugarska)
- **energetsko tržište, ublažavanje klimatskih promjena i ekološki prihvatljive reforme**, među ostalim u okviru plana REPowerEU, podupiranje uvođenja obnovljivih izvora energije, poboljšanje energetske učinkovitosti i smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima (npr. Njemačka, Češka, Poljska, Latvija, Finska, Luksemburg); i
- **reforme stanovanja**, povećanje priuštivosti olakšavanjem postupaka izdavanja dozvola za izgradnju, stvaranje uvjeta za energetske obnovu i uvođenje programa potpore za socijalne stanove (npr. Poljska, Slovenija, Irska, Španjolska)

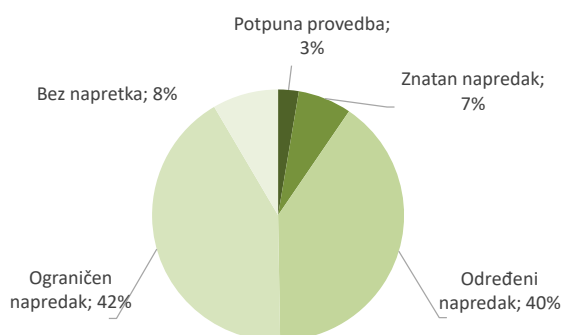
DODATAK 1. – PREGLED TEMATSKIH PODRUČJA U PREPORUKAMA ZA POJEDINE ZEMLJE

Područje politike	Prioritetno područje	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	
Konkurentnost i poslovno okruženje	Znanost i inovativni ekosustavi																												
	Inovacije, start-up i scale-up poduzeća																												
	Digitalizacija poduzeća																												
	Kvaliteta donošenja zakona i smanjenje administrativnog opterećenja																												
	Nacionalna javna uprava																												
	Digitalizacija javne uprave i javnih usluga																												
	Poslovno okruženje (uklj. politike za MSP-ove i zakašnjenja plaćanja)																												
	Prepreke jedinstvenom tržištu i tržišno natjecanje																												
	Poduzeća u državnom vlasništvu																												
	Javna nabava i koncesije																												
	Pravosudni sustav																												
Korupcija i sprječavanje pranja novca																													
Financiranje	Pristup financiranju i financiranje rasta																												
	Financijske usluge i financijska stabilnost																												
	Dug privatnog sektora i okvir za nesolventnost																												
Vještine, kvalitetna radna mjesta i socijalna pravednost	Vještine za tržište rada, strukovno obrazovanje i osposobljavanje te obrazovanje odraslih																												
	Osnovne vještine, obrazovanje i rani i predškolski odgoj i obrazovanje																												
	Aktivne politike tržišta rada, funkcioniranje tržišta rada, plaće i određivanje plaća																												
	Nediskriminacija i jednake mogućnosti																												
	Mirovinski sustavi, aktivno starenje i generacijska obnova																												
	Siromaštvo, socijalna uključenost i socijalna zaštita																												
	Zdravstvena zaštita																												
Energija, promet i okoliš	Dugotrajna skrb																												
	Housing																												
	Obnovljiva energija i skladištenje																												
	(Prekogranična) infrastruktura i funkcioniranje tržišta																												
	Dekarbonizacija grijanja																												
	Dekarbonizacija industrije																												
	Energetska učinkovitost																												
Sigurnost	Održiva poljoprivreda, onečišćenje i bioraznolikost																												
	Gospodarenje vodama i resursima																												
	Promet																												
	Rashodi za obranu																												
Ekonomski, socijalna i teritorijalna kohezija	Prilagodba i spremnost na klimatske promjene																												
	Energetska sigurnost																												
	Digitalna povezanost, infrastruktura i funkcioniranje tržišta																												
Makrofiskalni aspekti	Konkurentne regije, ruralne i obalne zajednice																												
	Dostupnost lokalnih javnih usluga																												
	Upravljanje i administracija na podnacionalnoj razini																												
Makrofiskalni aspekti	Proračunski okvir i fiskalno upravljanje																												
	Porezna politika																												
	Porezna uprava, utaja poreza i izbjegavanje plaćanja poreza																												

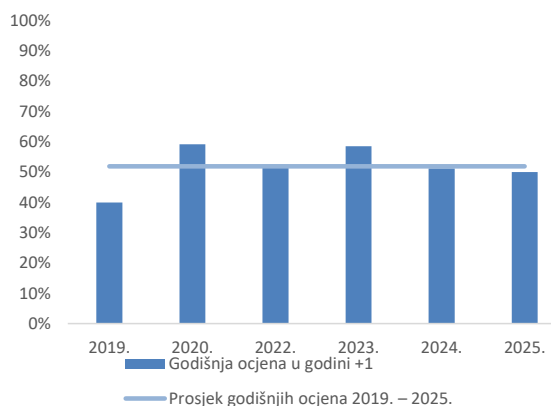
DODATAK 2. – NAPREDAK U PROVEDBI PREPORUKA ZA POJEDINE ZEMLJE

U okviru europskog semestra 2026. analiziraju se mjere politika država članica za rješavanje strukturnih izazova utvrđenih u preporukama za pojedine zemlje donesenima 2025. U ocjeni provedbe preporuka za pojedine zemlje za 2026. uzimaju se u obzir mjere politike koje su države članice dosad poduzele (⁵⁴). U njoj se posebno uzimaju u obzir mjere poduzete u okviru provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost te obveze preuzete u planovima za oporavak i otpornost i srednjoročnim fiskalno-strukturnim planovima, ovisno o stupnju njihove provedbe. Ocjena se temelji na trenutačnom stanju provedbe, a ne na napretku koji bi se mogao postići da se planovi potpuno provedu (⁵⁵). Ocjena provedbe preporuka za pojedine zemlje za 2026. obuhvaća ocjenu provedbe preporuka za pojedine zemlje za 2025. (godišnja ocjena) (⁵⁶).

Slika 1: Trenutačna razina provedbe preporuka za pojedine zemlje za 2025.

Slika 2: Provedba preporuka za pojedine zemlje za razdoblje 2019. – 2025.: godišnja ocjena u svakoj uzastopnoj godini

Napomena: Godišnja ocjena na slici 1 prikazuje napredak zabilježen u prvoj godini nakon donošenja preporuka za pojedine zemlje. Valja napomenuti da se preporuke za pojedine zemlje za 2021. odnose samo na fiskalnu politiku.

Općenito, ostvaren je dobar napredak u provedbi preporuka za pojedine zemlje donesenih 2025. Države članice ostvarile su barem „određeni napredak” u provedbi 50 % preporuka koje su im upućene u srpnju 2025. (slika 1). To je uglavnom stabilna razina u odnosu na godišnji napredak

⁵⁴ To uključuje mjere politike evidentirane tijekom misija u okviru europskog semestra, u bazi podataka za praćenje napretka u provedbi preporuka za pojedine zemlje, u godišnjim izvješćima o napretku i u izvješćima o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost (polugodišnje izvješćivanje o napretku u provedbi ključnih etapa i ciljnih vrijednosti na temelju ocjene zahtjeva za plaćanje).

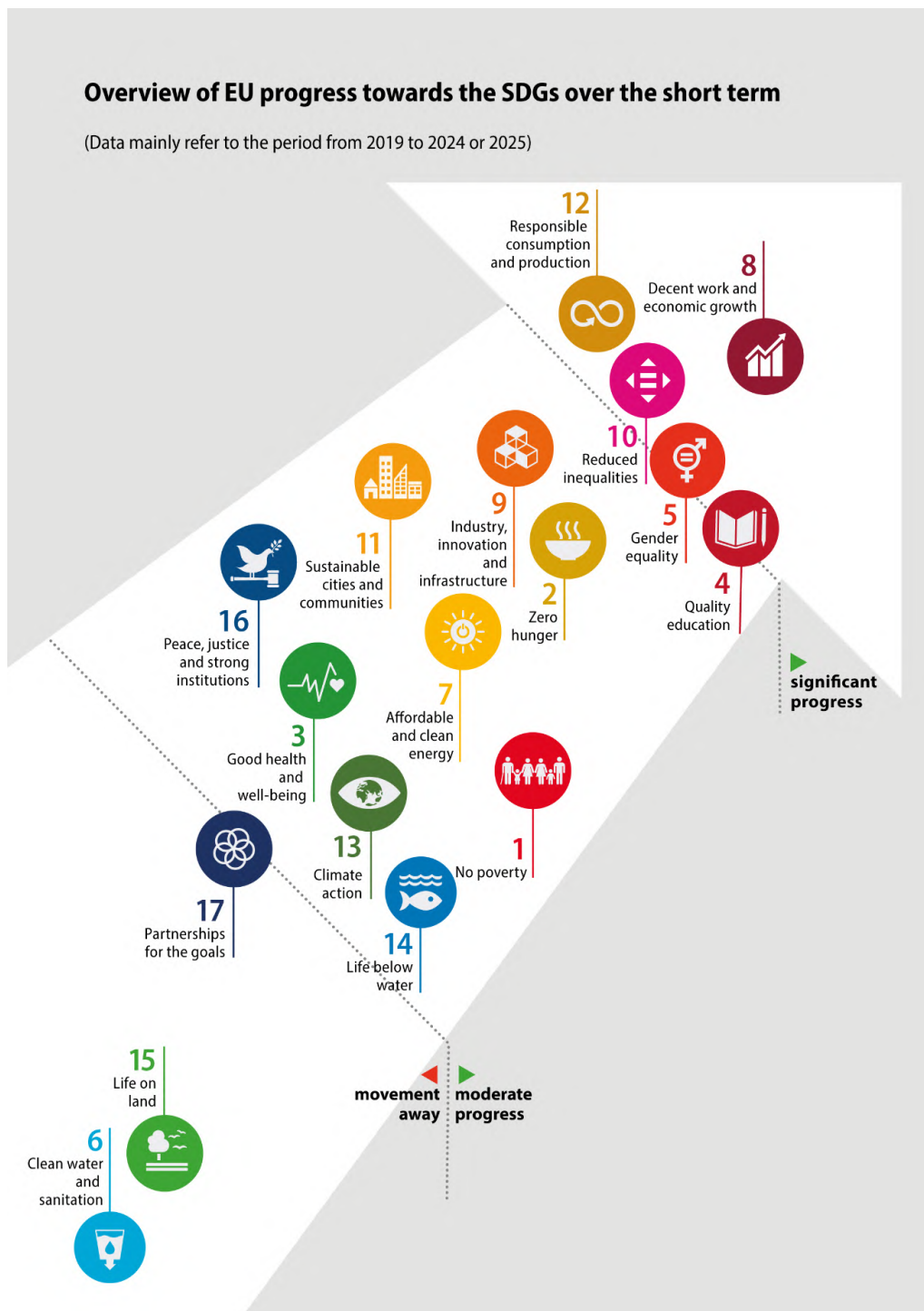
⁵⁵ Planirane mjere iz priloga provedbenim odlukama Vijeća o odobrenju ocjene planova za oporavak i otpornost ili o odobrenju srednjoročnih fiskalno-strukturnih planova koje još nisu donesene ni provedene, ali za koje se u skladu s metodologijom ocjene provedbe preporuka za pojedine zemlje smatra da su vjerodostojno najavljene, ocjenjuju se ocjenom „ograničen napredak”.

⁵⁶ U preporukama za pojedine zemlje za 2025. za svaku državu članicu utvrđen je konsolidirani skup preporuka o potrebnim daljnjim mjerama politike, na temelju preispitivanja neprovedenih preporuka za pojedine zemlje za razdoblje 2019. – 2024., vodeći računa o tome jesu li uključene u planove za oporavak i otpornost i jesu li i dalje relevantne.

ostvaren u lipnju 2025. za preporuke za pojedine zemlje donesene u listopadu 2024. U područjima politike za koja je znatan broj država članica 2025. primio preporuke postignut je napredak, posebno u pogledu duga privatnog sektora i okvira za nesolventnost, proračunskog okvira i fiskalnog upravljanja, nakon čega slijede digitalna povezivost, infrastruktura i funkcioniranje tržišta te određivanje plaća. S druge strane, napredak u provedbi preporuka o financijskim uslugama i financijskoj stabilnosti, kvaliteti izrade zakonodavstva i poduzećima u državnom vlasništvu bio je manji.

Rezultati ocjene provedbe preporuka za pojedine zemlje za 2025., zajedno s onima iz prethodnih godina, dostupni su na internetskim stranicama Komisije.

DODATAK 3. – NAPREDAK NA RAZINI EU-A U PROVEDBI CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA

Napomena: Na prethodnoj slici prikazan je tempo napretka EU-a prema ostvarenju svakog od 17 ciljeva u posljednjem petogodišnjem ili šestogodišnjem razdoblju za koje su [dostupni podaci](#), pri čemu 2020. nije odabrana kao bazna godina zbog netipičnih vrijednosti povezanih s pandemijom bolesti COVID-19. Metoda za ocjenjivanje

pokazatelja te njihovo objedinjavanje na razini ciljeva, kao i detaljnije analize dostupne su na internetskim stranicama Eurostata: [Pregled – Pokazatelji održivog razvoja – Eurostat \(europa.eu\)](http://pregled-pokazatelji-odrzivog-razvoja-eurostat.europa.eu)

Koliko je EU napredovao prema ostvarenju ciljeva održivog razvoja?

Strelica prikazuje napredak EU-a prema ostvarenju svakog od 17 ciljeva. EU je u kratkom razdoblju znatno napredovao prema ostvarenju pet ciljeva održivog razvoja: „Dostojanstven rad i gospodarski rast” (8. cilj održivog razvoja), „Odgovorna potrošnja i proizvodnja” (12. cilj održivog razvoja), „Smanjenje nejednakosti” (10. cilj održivog razvoja), „Rodna ravnopravnost” (5. cilj održivog razvoja) i „Kvalitetno obrazovanje” (4. cilj održivog razvoja). EU je napredovao i u ostvarivanju drugih devet ciljeva održivog razvoja, ali sporijim tempom. Među njima, EU je najviše napredovao u ostvarenju 9. cilja („Industrija, inovacije i infrastruktura”) i 2. cilja („Svijet bez gladi”). Međutim, nije primijećen napredak u ostvarenju 17. cilja održivog razvoja („Partnerstvom do ciljeva”). Osim toga, EU se udaljio od 15. cilja održivog razvoja („Život na kopnu”) i 6. cilja održivog razvoja („Čista voda i dobri sanitarni uvjeti”) zbog gubitka bioraznolikosti, nestašice vode i pogoršanja kvalitete vode. Ukratko, EU je ostvario napredak u ostvarenju većine ciljeva održivog razvoja, iako je tempo napretka bio različit i preostaju određeni izazovi, ali stagnira kad je riječ o 17. cilju održivog razvoja i udaljio se od ostvarenja 6. i 15. cilja održivog razvoja.

DODATAK 4. – MIP – ZAKLJUČCI DETALJNIH PREISPITIVANJA MAKROEKONOMSKIH NERAVNOTEŽA U DRŽAVAMA ČLANICAMA

Neravnoteže ili prekomjerne neravnoteže utvrđene su u četiri od sedam država članica za koje je provedeno detaljno preispitivanje. U analizi provedenoj u detaljnom preispitivanju razmotrena je ozbiljnost slabosti, nedavna i očekivana kretanja u tom području te mjere politike poduzete kako bi se te slabosti otklonile, što su tri kriterija za klasifikaciju makroekonomskih neravnoteža.

U odlomcima u nastavku preispituju se najrelevantnije slabosti u ovom trenutku, najprije općenito za sve države članice, a zatim u sedam država članica za koje se ove godine provodi detaljno preispitivanje.

U većem dijelu europodručja i EU-a inflacija se dodatno smanjila, ali u nekoliko država članica i dalje postoje znatne razlike u inflaciji, a njezinu ponovnom rastu sada doprinosi povećanje cijena energije. Inflacija se 2025. i početkom 2026. dodatno usporila, no u nekim zemljama unutar i izvan europodručja i dalje je iznadprosječna. Međutim, čak i nakon što se uzme u obzir činjenica da je dio tih razlika posljedica povećanja neizravnog oporezivanja, razlike u inflaciji povećale su se, čak i u slučajevima u kojima je gospodarska aktivnost ograničena. Čini se da će proces dezinflacije u budućnosti biti sve ugroženiji i da se ne može isključiti daljnje povećanje razlika u inflaciji. Istodobno se zbog sporijeg rasta plaća i ograničenog povećanja produktivnosti rast jediničnih troškova rada u protekloj godini usporio, u nekim slučajevima znatno, no i dalje je visok u odnosu na usporediva gospodarstva nekih zemalja. Stalne razlike u troškovima i cijenama mogle bi ugroziti konkurentnost, posebno u zemljama u kojima se troškovna i cjenovna konkurentnost znatno smanjila te koje imaju nestabilnije vanjske pozicije. Nadalje, ukorijenjene razlike u inflaciji mogle bi oslabiti djelotvornost zajedničke monetarne politike.

Salda tekućeg računa 2025. su se poboljšala, ali i dalje zabrinjavaju veliki deficiti, a nedavni skokovi cijena energije mogli bi pogoršati tekuće račune. Nešto snažniji rast izvoza, zajedno sa smanjenjem cijena energije, pridonio je smanjenju velikih deficita tekućeg računa u 2025. Međutim, neke zemlje i dalje imaju znatno veće deficite tekućeg računa nego što bi to bilo opravdano s obzirom na temelje njihovih gospodarstava. U nekim državama članicama za koje se provodi detaljno preispitivanje velik dio potreba gospodarstva za vanjskim financiranjem proizlazi iz velikih državnih deficita, dok je u drugima glavni uzrok povećanje domaće potražnje. U međuvremenu su se zahvaljujući bržem rastu domaće potražnje u usporedbi s ostatkom europodručja suficiti tekućeg računa donekle smanjili, iako su i dalje visoki. U budućnosti bi više cijene energije mogle otežati ili čak poništiti poboljšanja vanjskih računa. Očekuje se i da će se rast trgovine usporiti u odnosu na 2025., čime će se ograničiti daljnja povećanja trgovinskih bilanci i povećati njihova ovisnost o promjenama domaće potražnje.

Negativnije neto međunarodne investicijske pozicije u mnogim su se slučajevima 2025. poboljšale, ali u manjoj mjeri nego prije, i taj bi se napredak uskoro mogao poništiti zbog

stalnog povećanja deficita tekućeg računa. Unatoč znatnim deficitima tekućeg računa, većina tih pozicija 2025. se dodatno poboljšala zbog rasta nominalnog BDP-a (iako su učinci nazivnika bili nešto slabiji nego prethodnih godina) i ubrzanih prijenosa kapitala. Međutim, ako se ti vrlo veliki deficiti tekućeg računa ne smanje, negativne neto međunarodne investicijske pozicije mogle bi se pogoršati. Izrazito pozitivne pozicije smanjile su se 2025., uglavnom zbog negativnih učinaka vrednovanja, ali očekuje se da će rasti ako se ne smanje veliki suficiti.

Rast cijena stambenih nekretnina dodatno se ubrzao 2025. nakon blagog oporavka 2024. Povećanjem realnog dohotka kućanstava i poticajnijim uvjetima financiranja potaknuta je potražnja, ali je ponuda u nekim područjima i dalje ograničena ili se čak smanjila. Rizici od precijenjenosti povećali su se u više zemalja. Nefunkcionalna tržišta najma nekretnina nisu se znatno promijenila, a određene politike, uključujući porezne politike kojima se potiče kupnja - stambenih nekretnina zaduživanjem, i dalje potiču potražnju u nekim zemljama. Očekuje se da će cijene stambenih nekretnina i dalje rasti jer se manjak stambenih nekretnina povećava zbog sporog napretka u uklanjanju uskih grla u ponudi.

Zaduživanje kućanstava i nefinancijskih društava povećalo se zbog nižih kamatnih stopa, ali su se visoki udjeli duga smanjivali slabije nego prethodnih godina. Učinci nazivnika postali su manje značajni zbog manjeg rasta nominalnog BDP-a, što je dovelo do ograničenijeg pada udjela duga nego u ranijim godinama. U državama članicama s visokim udjelima privatnog duga usporavanje razduživanja često je bilo izraženije u slučaju kućanstava. Nedavno pooštavanje uvjeta financiranja moglo bi smanjiti zaduživanje i povećati troškove servisiranja duga, posebno u zemljama u kojima se naširoko koriste krediti s promjenjivom kamatnom stopom.

Kretanje udjela državnog duga bilo je različito, te su se oni ponekad smanjivali, ali su se često povećavali ovisno o proračunskim bilancama, dok su kamatne stope sada svugdje u porastu. Visoki udjeli državnog duga smanjili su se u jednoj zemlji za koju je provedeno detaljno preispitivanje, ali su se u drugim slučajevima povećali. Niži rast također je oslabio dinamiku duga. Predviđa se da će u budućnosti znatni deficiti, čak i ako se smanje, u nizu slučajeva i dalje povećavati udjele duga. Uvjeti zaduživanja poboljšali su se 2025. za državne dugove europodručja, ali dugoročne kamatne stope nisu se znatno promijenile za članice izvan europodručja, u kojima je i zaduživanje u stranim valutama znatno. Međutim, od ožujka rastu prinosi na državne obveznice s raznim dospeljima.

Bankarski sektor i dalje je stabilan. Stope adekvatnosti kapitala 2025. su se neznatno dodatno povećale. Profitabilnost banaka i dalje je visoka unatoč smanjenju doprinosa neto kamatnog prihoda. Neprihodonosni krediti uglavnom su stabilni i ukupno su blizu povijesno niskih razina, s ograničenim daljnjim smanjenjima u državama članicama gdje su prije bili visoki i nekim neznatnim povećanjima u nekim slučajevima. Isto tako, neprihodonosni krediti koje drže pružatelji usluga servisiranja kredita izvan bankarskog sektora i dalje su u nekim državama članicama visoki, a njihovo je rješavanje i dalje sporo. Poslovne nekretnine u nekim su slučajevima i dalje izvor

ranjivosti, ali su se financijski pritisci smanjili. Izloženost banaka domaćem državnom dugu u nekim državama članicama i dalje je velika, a u nekim se slučajevima dodatno povećala.

Tablica 1: KLASIFIKACIJA DRŽAVA ČLANICA U OKVIRU POSTUPKA U SLUČAJU MAKROEKONOMSKE NERAVNOTEŽE

	Rezultati za 2025.	Rezultati za 2026.
Nema neravnoteža	CY, DE, EE	EL, NL, SE
Neravnoteže	EL, HU, IT, NL, SE, SK	HU, IT, SK
Prekomjerne neravnoteže	RO	RO
<i>p. m.: nije provedeno detaljno preispitivanje</i>	AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, FR, HR, IE, LT, LU, LV, MT, PL, PT, SI	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, FR, HR, IE, LT, LU, LV, MT, PL, PT, SI

Napomena: države članice čija se klasifikacija promijenila 2026. u odnosu na 2025. podebljane su u oba stupca.

Države članice u kojima više ne postoje neravnoteže

U Grčkoj više ne postoje neravnoteže. Slabosti povezane s državnim i vanjskim dugom posljednjih su se godina smanjile zahvaljujući stabilnom rastu BDP-a, pri čemu su proračunski suficiti dodatno pridonijeli smanjenju državnog duga; neprihodonosni krediti banaka smanjili su se, a bilance su se poboljšale; deficit tekućeg računa i dalje je znatan, ali njegovo povoljno financiranje ublažava rizike za vanjsku održivost; Grčka je provela relevantne reforme kako bi smanjila svoje dugotrajne slabosti. Iako je i dalje visok, udio državnog duga u BDP-u nastavio se smanjivati zbog razborite fiskalne politike i rasta BDP-a, što je pridonijelo i poboljšanju negativnog neto stanja međunarodnih ulaganja. Očekuje se daljnji pad udjela državnog duga i vanjskog duga. Deficit tekućeg računa i dalje je visok i ne očekuje se da će se ove godine poboljšati, ali očekuje se da će velik dio tog deficita pokriti financiranje EU-a i privatno nedužničko financiranje. Tržište rada se poboljšalo, a stopa nezaposlenosti dodatno se smanjila. Tijekom proteklih godina banke su očistile svoje bilance. Međutim, rješavanje neprihodonosnih kredita koje drže pružatelji usluga servisiranja kredita izvan bankarskog sektora i dalje je sporo. Napredak u provedbi politike općenito je bio dobar i radilo se na rješavanju glavnih slabosti, a vlada je poduzela brojne mjere kako bi poboljšala poslovno okruženje, tržište rada i poreznu upravu. Gledajući u budućnost, održavanje dobrih fiskalnih politika pomoglo bi u daljnjem smanjenju državnog duga, a iako i dalje postoje strukturni izazovi povezani s produktivnošću rada, europski semestar pružit će okvir za praćenje napretka strukturnih reformi.

Ocjenjuje se da u Nizozemskoj više ne postoje neravnoteže. Slabosti povezane s visokim razinama duga kućanstava, tržištem stambenih nekretnina i velikim suficitom tekućeg računa godinama su prisutne, ali su se u posljednje vrijeme smanjile. Veliki suficit tekućeg računa u posljednje se vrijeme donekle smanjio, a dijelom je strukturne prirode jer je Nizozemska jedno od glavnih europskih trgovinskih središta i u njoj su smještena mnoga multinacionalna poduzeća. Istodobno, iz perspektive štednje i ulaganja, pad suficita odražava činjenicu da je domaća potražnja najviše pridonijela nedavnom rastu realnog BDP-a te da je potražnja rasla brže nego u ostatku europodručja, iako s nižih razina. Ove i sljedeće godine ne predviđa se rast suficita tekućeg računa. Cijene stambenih nekretnina i dalje vidljivo rastu zbog smanjene ponude stambenih nekretnina. Dug kućanstava kao udio u BDP-u 2025. se ponovno smanjio, iako sporije nego prije, jer se zbog nižih kamatnih stopa povećalo zaduživanje. On se može u narednim godinama stabilizirati, a rizici povezani s visokim dugom kućanstava djelomično su ublaženi raširenošću hipotekarnih kredita s fiksnom kamatnom stopom. Poduzete su neke mjere politike za povećanje ponude stambenih nekretnina, a najnoviji vladin program ulaganja, među ostalim u stanovanje, mogao bi pomoći u smanjenju suficita tekućeg računa u srednjoročnom razdoblju. U budućnosti bi učinkovito povećanje stambene ponude i borba protiv poreznih poticaja za kupnju stambenih nekretnina zaduživanjem mogli pomoći u smanjenju cijena stambenih nekretnina i trajnom smanjenju duga kućanstava, dok bi poticanje domaćih ulaganja pomoglo u daljnjem smanjenju suficita tekućeg računa. Europskim semestrom osigurat će se okvir za praćenje napretka reformi u području stanovanja.

U Švedskoj više ne postoje neravnoteže. Slabosti povezane s njezinim tržištem nekretnina i visokim razinama privatnog duga i dalje su prisutne, ali su u posljednje vrijeme manje izražene. Iako je švedsko gospodarstvo vrlo osjetljivo na kamatne stope zbog raširene upotrebe hipotekarnih kredita s promjenjivom kamatnom stopom, 2022. i 2023. se pokazalo otpornim na više kamatne stope, što je uzrokovalo pad cijena stambenih nekretnina. Otada su cijene stambenih nekretnina stabilne i čini se da su manje precijenjene nego prije. Veliki sektor poslovnih nekretnina pokazao je znakove poboljšanog kapaciteta refinanciranja jer su se kamatne stope smanjile, a pristup tržištima kapitala poboljšao. Udio duga kućanstava u BDP-u, koji se smanjivao od pandemije, 2025. se stabilizirao i očekuje se da će ostati stabilan. U budućnosti bi se zbog manjka stambenih nekretnina i blažih zahtjeva za zajmoprince cijene stambenih nekretnina i zaduženost kućanstava mogli povećati. Banke su i dalje snažne, profitabilne i imaju niske razine neprihodonosnih kredita. Nedavno su poduzete određene mjere kako bi tržište najma nekretnina postalo fleksibilnije, a regulatorni okvir za građevinske dozvole izmijenjen je krajem 2025. U budućnosti bi učinkovito povećanje ponude stambenih nekretnina i otklanjanje poreznih poticaja kojima se potiče kupnja stambenih nekretnina zaduživanjem, te razborita primjena makrobonitetnih mjera pomogli dodatno usporiti rast cijena stambenih nekretnina i trajno smanjiti dug kućanstava. Europskim semestrom osigurat će se okvir za praćenje napretka reformi u području stanovanja.

Države članice za koje su utvrđene neravnoteže

U Italiji i dalje postoje neravnoteže. Slabosti povezane s visokim državnim dugom i slabim rastom produktivnosti, koje imaju prekograničnu važnost, i dalje su prisutne te je za smanjenje tih slabosti i dalje važna kontinuirana i djelotvorna provedba reformi i ulaganja kojima se potiče rast, uz razborit smjer fiskalne politike. Državni dug kao udio u BDP-u smanjio se nakon pandemije, ali se povećao 2024. i ponovno 2025. zbog usporavanja rasta nominalnog BDP-a, zaostalog učinka poreznih kredita za obnovu stambenih nekretnina iz prethodnih godina i još uvijek znatnih deficita opće države. Očekuje se da će se udio državnog duga 2026. i 2027. nastaviti povećavati. Produktivnost se nedavno smanjila i predviđa se da će stagnirati, što ograničava potencijalni rast BDP-a i stoga otežava smanjenje udjela državnog duga. Banke su znatno poboljšale kvalitetu i profitabilnost svoje imovine i smanjile svoje neprihodonosne kredite, ali visok stupanj povezanosti države i banaka i dalje predstavlja razlog za zabrinutost zbog visokog udjela domaćeg državnog duga u imovini, posebno manje značajnih institucija i zadružnih banaka. Tržište rada nastavilo se poboljšavati, ali čini se da radni potencijal nije u potpunosti iskorišten. Poduzete su mjere za uklanjanje dugo prisutnih poteškoća, ali unatoč nedavnim opsežnim reformskim mjerama još nije došlo do znatnog povećanja produktivnosti. Za poboljšanje rasta produktivnosti i smanjenje udjela državnog duga u BDP-u i ubuduće će biti važna kontinuirana i djelotvorna provedba reformi i ulaganja kojima se potiče rast, uz razborit smjer fiskalne politike.

U Mađarskoj i dalje postoje neravnoteže. Slabosti povezane s konkurentnošću, potrebama države za financiranjem i cijenama stambenih nekretnina i dalje su prisutne, a politike ih dodatno pogoršavaju. Unatoč stagnaciji gospodarske aktivnosti inflacija i rast jediničnih troškova rada među najvišima su u EU-u. Očekuje se da će se cjenovni i troškovni pritisci tek postupno smanjivati te da će i dalje biti znatno veći nego u europodručju i EU-u. Državni deficiti posljednjih su godina visoki i ne predviđa se njihovo poboljšanje. Potrebe države za financiranjem i troškovi servisiranja duga ostali su visoki, iako je udio državnog duga u BDP-u tek neznatno porastao zahvaljujući visokom rastu nominalnog BDP-a u kontekstu još uvijek visoke inflacije. Izloženost banaka prema državama i dalje je velika, što je djelomično posljedica poreznih poticaja. Cijene stambenih nekretnina nastavile su snažno rasti i povećali su se rizici od precijenjenosti. Tekući račun i dalje je u suficitu, ali zbog velike ovisnosti Mađarske o uvozu energije osjetljiv je na više i nestabilnije cijene energije. Politike se nisu poboljšale i doprinijele su pogoršanju nekih slabosti. Subvencije koje nisu ciljane i povećavaju cjenovne pritiske i fiskalne izazove čak su se i povećale, dok opsežno državno subvencioniranje kredita opterećuje javne financije i ograničava djelotvornost monetarne politike. Učinkovitim prevladavanjem tih politika smanjile bi se slabosti u budućnosti.

U Slovačkoj su i dalje prisutne neravnoteže. Slabosti povezane s vanjskom bilancom i saldonom opće države, konkurentnošću, tržištem stambenih nekretnina i dugom kućanstava i dalje postoje, a mjere politike i dalje su ograničene. Iako se deficit tekućeg računa 2025. smanjio zahvaljujući nižim cijenama energije i većem izvozu, očekuje se da će se zbog pogoršanja vanjskog okruženja 2026. pogoršati. Državni deficit marginalno se smanjio u 2025., ali je i dalje visok i opterećuje vanjsku bilancu. Predviđa se da će u 2026. uglavnom ostati isti i da će se, ako se politike ne promijene, u

2027. povećati, što će povećati državni dug. Inflacija je u 2025. bila znatno viša nego u europodručju, djelomično zbog povećanja stope PDV-a, a predviđa se da će temeljna inflacija u 2026. i dalje biti među najvišima u europodručju. Konkurentnost je dodatno oslabila zbog brzog rasta jediničnih troškova rada, za koje se očekuje da će se nastaviti relativno brzo rasti i u 2026. Cijene nekretnina skočile su 2025. zbog nižih stopa na hipotekarne kredite i vjerojatno će nastaviti dinamično rasti zbog ograničene ponude. Zaduživanje kućanstava također se povećalo zbog nižih kamatnih stopa i većeg dohotka. Napredak politika ograničen je. Predviđa se da bi se slabosti mogle smanjiti djelotvornim rješavanjem glavnih problema u oporezivanju rada, konkurentnosti, stambenoj ponudi i fiskalnoj politici.

Države članice za koje su utvrđene prekomjerne neravnoteže

U Rumunjskoj i dalje postoje prekomjerne neravnoteže. Slabosti povezane s fiskalnim deficitom i deficitom tekućeg računa u posljednje su se vrijeme donekle smanjile, ali su i dalje vrlo značajne, a troškovna konkurentnost nastavila se pogoršavati, iako manje nego prije. Deficit opće države smanjio se 2025. kao rezultat znatnih konsolidacijskih napora te se očekuje njegov daljnji pad u 2026. i 2027., ali će i dalje ostati visok. Veza između banaka i države i dalje je snažna: udio domaćih državnih obveznica u ukupnoj imovini banaka najveći je u EU-u i u 2025. se dodatno povećao. Deficit tekućeg računa u 2025. se tek neznatno poboljšao i predviđa se da će ostati visok, iako bi se ove godine trebao nešto više smanjiti. Rast jediničnih troškova rada znatno je usporio 2025. nakon vrlo snažnog rasta prethodnih godina, ali se očekuje da će i dalje rasti brže nego u većini država članica EU-a. Temeljna inflacija posljednjih je godina bila najviša u EU-u, što se može samo djelomično objasniti povećanjima stope PDV-a u 2025., i očekuje se da će i dalje ostati visoka. U 2025. ostvaren je znatan napredak u politikama, posebno kad je riječ o smanjenju proračunskog deficita zahvaljujući dvogodišnjem zamrzavanju plaća i mirovina u državnom sektoru te povećanju stopa PDV-a i drugih poreza. Bez daljnje snažne fiskalne konsolidacije, uz razboritu politiku dohotka i učinkovite strukturne reforme, Rumunjska će i u budućnosti biti izložena riziku povećanja kamatnih stopa i promjena povjerenja ulagača.

DODATAK 5. – FISKALNI NADZOR U OKVIRU REFORMIRANOG PAKTA O STABILNOSTI I RASTU

Ocjenjivanje koje provode države članice ⁽⁵⁷⁾

Reformirani okvir gospodarskog upravljanja sada je u ustaljenoj fazi provedbe. Sve su države članice do 2025. dostavile svoje srednjoročne fiskalno-strukturne planove (dalje u tekstu: srednjoročni planovi). Irska i Nizozemska su u 2026. nakon formiranja novih vlada dostavile nove srednjoročne planove.

U godišnjim izvješćima o napretku koja su države članice dostavile krajem travnja ⁽⁵⁸⁾ analizira se napredak postignut u provedbi tih srednjoročnih planova i odgovarajućih preporuka Vijeća. Zajedno s Komisijinom proljetnom prognozom 2026. i podacima o realizaciji za 2024. i 2025. Eurostata, godišnja izvješća o napretku temelj su za ocjenjivanje usklađenosti država članica s preporučenim fiskalnim smjerom i, prema potrebi, za ocjenjivanje provedbe reformi i ulaganja na kojima se temelji produljenje razdoblja fiskalne prilagodbe ⁽⁵⁹⁾.

Tablica 2 – Pregled usklađenosti država članica s preporučenim stopama rasta neto rashoda

		2026.		
		Predviđena usklađenost	Rizik od neusklađenosti	Rizik od značajne neusklađenosti
2025.	Usklađenost	BE*, AT*, PL*, RO*, SK*, FI*, CZ, DK, DE, EE, EL, FR ^c , LV, SE ^c	FR ^{*A} , ES	HU*, SE ^A
	Neusklađenost	IT*	PT	LT, SI
	Značajna neusklađenost	IE	LU, NL	MT**, BG, HR, CY
<p>*Države članice koje su u postupku u slučaju prekomjernog deficita **Za Maltu Komisija Vijeću preporučuje stavljanje izvan snage odluke o postojanju prekomjernog deficita. □ Države članice na koje se ne primjenjuje postupak u slučaju prekomjernog deficita, a za koje je deficit opće države 2025. bio ispod 3 % BDP-a, a udio duga ispod 60 % BDP-a, ili je državni saldo bio gotovo uravnotežen ili u suficitu ⁽⁶⁰⁾. ^A2026 ocjena na temelju godišnje stope rasta neto rashoda. ^c2026 ocjena na temelju kumulativne stope rasta neto rashoda.</p> <p>Napomene: Ako je rast neto rashoda veći od preporučenog (tj. pozitivna odstupanja), razina odstupanja ocjenjuje se u odnosu na pragove od 0,3 % BDP-a godišnje i 0,6 % BDP-a kumulativno. Pozitivno odstupanje ispod tih pragova podrazumijeva ocjenu (rizika od) neusklađenosti, dok odstupanje iznad jednog od tih pragova podrazumijeva ocjenu (rizika od) značajne neusklađenosti. Za države članice za koje je aktivirana nacionalna klauzula o odstupanju za potrošnju za obranu, ocjena usklađenosti uzima u obzir odgovarajuću fleksibilnost i</p>				

⁵⁷Vidjeti i okvir 5 na kraju ovog Dodatka.

⁵⁸ Godišnja izvješća o napretku za 2026. dostupna su na poveznici: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_hr. Mađarska još nije dostavila svoje godišnje izvješće o napretku.

⁵⁹ To je relevantno za Belgiju, Njemačku, Španjolsku, Francusku, Italiju, Austriju, Rumunjsku i Finsku.

⁶⁰ „Gotovo uravnotežen” fiskalni položaj definira se kao deficit opće države koji ne prelazi 0,5 % BDP-a, u skladu s uvodnom izjavom 14. Uredbe Vijeća (EU) 2024/1264.

temelji se samo na rastu neto rashoda u kumulativnom smislu. Za Irsku, Nizozemsku i Finsku ocjena iz 2026. provedena je u odnosu na najnovije preporuke, a 2025. je ocijenjena u odnosu na njihove prethodne preporuke.

Države članice za koje je pokrenut postupak u slučaju deficita

Komisija je ocijenila djelotvorne mjere za 2025. na temelju podataka o realizaciji. Ocjena za 2026. temelji se na Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. i treba se smatrati preliminarnom, a ponovna ocjena provest će se u jesen 2026. i u proljeće 2027. na temelju podataka o realizaciji. Intenziviranje postupka u slučaju prekomjernog deficita u nedostatku podatka o realizaciji razmatralo bi se samo u posebno ozbiljnim slučajevima neusklađenosti. Za državu članicu koja se pridržava korektivnog kretanja treba se smatrati da je poduzela djelotvorne mjere. Ako rast neto rashoda odstupa od korektivnog kretanja, Komisija će provesti cjelokupnu ocjenu.

Belgija – Rast neto rashoda u 2025. iznad je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Međutim, uzimajući u obzir povećanje potrošnje za obranu, odgovarajuće kumulativno odstupanje u granicama je fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju. Predviđa se da će godišnje i kumulativne stope rasta neto rashoda u 2026. biti ispod preporučenih gornjih granica. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Belgija usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025. i predviđa se da će biti usklađena u 2026. Komisija u ovoj fazi ocjenjuje da je Belgija poduzela djelotvorne mjere. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju.**

Kad je riječ o reformama i ulaganjima na kojima se temelji produljenje razdoblja prilagodbe, Komisija smatra da su ključni koraci tih reformi i ulaganja, koji su trebali biti dovršeni do 30. travnja 2026., uglavnom provedeni prema planu. Međutim, provedba nekih reformi kasni. Primjerice, donošenje mirovinske reforme u parlamentu, koje je bilo predviđeno za četvrto tromjesečje 2025., sada se očekuje u 2026. Porezne reforme, koje su trebale biti dovršene u prvom tromjesečju 2026., provedene su djelomično, a očekuje se da će preostali dijelovi biti dovršeni do srpnja 2026. Dvije reforme za poboljšanje proračunske koordinacije među različitim razinama vlasti, koje su trebale biti dovršene u četvrtom tromjesečju 2025., uglavnom su dogovorene na razini vlade i sada ih je potrebno zakonski propisati, a to se očekuje do kraja 2026. **Komisija smatra da je Belgija općenito ispunila svoje obveze na zadovoljavajući način.**

Francuska – Rast neto rashoda u 2025., u godišnjem i kumulativnom smislu, ispod je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Godišnji rast neto rashoda u 2026. je iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće, a kumulativni rast neto rashoda je ispod preporučene gornje granice. Stoga se **ocjenjuje da je Francuska usklađena s maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025. Za Francusku se u 2026. predviđa da postoji rizik od neusklađenosti s preporučenom godišnjom stopom rasta neto rashoda u 2026., ali se predviđa da će biti usklađena s kumulativnom stopom rasta. Komisija u ovoj fazi ocjenjuje da je Francuska poduzela djelotvorne mjere. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju. S**

druge strane, prema trenutačnim projekcijama Francuska 2026. možda neće provesti djelotvorne mjere, zbog čega bi moglo biti potrebno intenzivirati postupak u slučaju prekomjernog deficita. Komisija stoga preporučuje Vijeću da pozove Francusku da osigura da neto rashodi budu u skladu s korektivnim kretanjem.

Kad je riječ o reformama i ulaganjima na kojima se temelji produljenje razdoblja prilagodbe, Komisija smatra da su ključni koraci tih reformi i ulaganja, koji su trebali biti dovršeni do 30. travnja 2026., uglavnom provedeni prema planu. Međutim, ostvarene uštede od preinake olakšica od doprinosa za socijalno osiguranje koje se temelje na minimalnoj plaći manje su od planiranih. **Komisija smatra da je Francuska općenito ispunila svoje obveze na zadovoljavajući način.** Mirovinska reforma planirana za 2023. odgođena je do siječnja 2028.

Italija – rast neto rashoda u 2025. iznad je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće u godišnjem i kumulativnom smislu, iako je tek neznatno iznad u kumulativnom smislu. Predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti ispod gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, u godišnjem i kumulativnom smislu. Stoga se **ocjenjuje da Italija nije usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025., ali predviđa se da će biti usklađena u 2026.** Zbog odstupanja u 2025. potrebna je sveobuhvatna ocjena. Uzimajući u obzir smanjenje nominalnog deficita, predviđeno smanjenje stanja prekomjernog deficita od 2026. i malo odstupanje u 2025., **Komisija smatra da je Italija poduzela djelotvorne mjere. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju.** Komisija istodobno preporučuje Vijeću da pozove Italiju da osigura da neto rashodi budu u skladu s korektivnim kretanjem.

Kad je riječ o reformama i ulaganjima na kojima se temelji produljenje razdoblja prilagodbe, Komisija smatra da su ključni koraci tih reformi i ulaganja, koji su trebali biti dovršeni do 30. travnja 2026., uglavnom provedeni prema planu. Kad je riječ o ključnom koraku koji se treba provesti do četvrtog tromjesečja 2025. i koji se odnosi na povećanje javne potrošnje za istraživanje i razvoj, mjerene u obliku bruto domaćih rashoda za istraživanje i razvoj kao udjela u BDP-u, najnoviji dostupni statistički podaci Eurostata odnose se na 2024. Međutim, u preliminarnim procjenama koje su dostavila talijanska tijela navodi se da se očekuje da će bruto domaći rashodi za istraživanje i razvoj 2025. dosegnuti 0,59 % BDP-a, što upućuje na to da je Italija na dobrom putu da taj cilj ostvari. **Komisija smatra da je Italija općenito ispunila svoje obveze na zadovoljavajući način.**

Mađarska – Rast neto rashoda u 2025., u godišnjem i kumulativnom smislu, iznad je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Međutim, uzimajući u obzir povećanje potrošnje za obranu, odgovarajuće kumulativno odstupanje u granicama je fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju. Predviđa se da će godišnje i kumulativne stope rasta neto rashoda u 2026. biti iznad preporučenih gornjih granica. Predviđa se da će odgovarajuće kumulativno odstupanje za 2026. i dalje biti iznad 0,6 % BDP-a (opravdana pretpostavka da nisu poduzete djelotvorne mjere) s obzirom na fleksibilnost za veću potrošnju za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom**

klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Mađarska usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025., a u 2026. se predviđa rizik od značajne neusklađenosti. Komisija u ovoj fazi ocjenjuje da je Mađarska u 2025. poduzela djelotvorne mjere. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju. Istodobno bi predviđeni rizik od značajne neusklađenosti u 2026. uključivao opravdanu pretpostavku da nisu poduzete djelotvorne mjere i moglo bi biti potrebno intenzivirati postupak u slučaju prekomjernog deficita Komisija stoga preporučuje Vijeću da pozove Mađarsku da poduzme mjere za kontrolu neto rashoda tako da budu u skladu s korektivnim kretanjem. Nadalje, **postoji jasan rizik da Mađarska neće smanjiti prekomjerni deficit do 2026. (61), posljednje godine korektivnog kretanja.** Stoga će Komisija trebati preporučiti Vijeću da donese revidiranu preporuku na temelju članka 126. stavka 7. kako bi se utvrdilo korektivno kretanje za naredne godine (62). Komisija će pomno pratiti stanje i ponovno ga ocijeniti na jesen.

Austrija – Rast neto rashoda u 2025. ispod je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Slično tome, predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti ispod gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, u godišnjem i kumulativnom smislu. Stoga se **ocjenjuje da je Austrija usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025. i predviđa se da će biti usklađena u 2026. Komisija u ovoj fazi ocjenjuje da je Austrija poduzela djelotvorne mjere. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju.**

Kad je riječ o reformama i ulaganjima na kojima se temelji produljenje razdoblja prilagodbe, Komisija smatra da su ključni koraci tih reformi i ulaganja, koji su trebali biti dovršeni do 30. travnja 2026., uglavnom provedeni prema planu. **Komisija smatra da je Austrija općenito ispunila svoje obveze na zadovoljavajući način.**

Malta – Malta je uspješno smanjila svoj deficit opće države ispod 3 % BDP-a u 2025., prije roka koji je utvrdilo Vijeće. Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2026. predviđa se da će deficit ostati ispod 3 % BDP-a u 2026. i 2027. Stoga **Komisija danas preporučuje Vijeću da donese odluku na temelju članka 126. stavka 12. i stavi izvan snage Odluku Vijeća od 26. srpnja 2024. o postojanju prekomjernog deficita u Malti.**

Komisija istodobno napominje da se i dalje primjenjuje Preporuka Vijeća od 21. siječnja 2025. kojom je potvrđen srednjoročni plan Malte. U usporedbi s potonjom preporukom, godišnja stopa rasta neto rashoda u 2025. bila je ispod preporučene gornje granice, a u kumulativnom smislu bila je iznad, uz odstupanje od 0,6 % BDP-a. Predviđa se da će u 2026. rast neto rashoda biti iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće u godišnjem i kumulativnom smislu, uz odgovarajuće odstupanje u kumulativnom smislu za koje se predviđa da će biti iznad 0,6 % BDP-a (63). Stoga se

⁶¹ Prema podacima Eurostata deficit opće države u Mađarskoj se s 5,1 % BDP-a u 2024. smanjio na 4,7 % BDP-a u 2025. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se deficit od 6,2 % BDP-a u 2026. i 5,8 % BDP-a u 2027.

⁶² Mađarska je 1. lipnja 2026. obavijestila Komisiju da namjerava dostaviti revidirani nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan.

⁶³ Smanjenje deficita u 2025. odražava visok rast prihoda, među ostalim od oporezivanja dobiti i neizravnog oporezivanja, uglavnom potaknut širenjem nominalnog BDP-a i poreznih osnovica, kao i znatnim neočekivanim poreznim prihodima. S druge

ocjenjuje da je Malta značajno neusklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025., a u 2026. se predviđa rizik od značajne neusklađenosti. Komisija stoga preporučuje Vijeću da pozove Maltu da poduzme mjere za kontrolu neto rashoda tako da budu u skladu s preporučenim maksimalnim stopama rasta.

Poljska – Rast neto rashoda u 2025., u godišnjem i kumulativnom smislu, iznad je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Međutim, uzimajući u obzir povećanje potrošnje za obranu, odgovarajuće kumulativno odstupanje u granicama je fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju. Predviđa se da će u 2026. godišnja stopa rasta neto rashoda biti ispod preporučene gornje granice, a da će kumulativni rast neto rashoda biti iznad preporučene gornje granice. Međutim, predviđa se da će kumulativno odstupanje biti u okviru fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju na temelju trenutanih predviđanja potrošnje za obranu. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Poljska usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025. i predviđa se da će biti usklađena u 2026. Komisija u ovoj fazi ocjenjuje da je Poljska poduzela djelotvorne mjere. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju.**

Rumunjska – Rast neto rashoda u 2025. ispod je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, zahvaljujući velikim paketima fiskalne politike koji su doneseni u drugoj polovici 2025. Slično tome, predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti ispod gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, u godišnjem i kumulativnom smislu. Stoga se **ocjenjuje da je Rumunjska usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025. i predviđa se da će biti usklađena u 2026. Komisija u ovoj fazi ocjenjuje da je Rumunjska poduzela djelotvorne mjere. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju.** Komisija istodobno naglašava da je fiskalno stanje u Rumunjskoj i dalje nesigurno, s najvećim udjelom deficita u Uniji 2025., i da postoje ozbiljni rizici u pogledu provedbe fiskalne prilagodbe zbog kojih je i dalje potreban čvrsti i trajan fokus na fiskalnoj prilagodbi u 2026. i u narednim godinama.

Kad je riječ o reformama i ulaganjima na kojima se temelji produljenje razdoblja prilagodbe, Komisija smatra da su ključni koraci tih reformi i ulaganja, koji su trebali biti dovršeni do 30. travnja 2026., uglavnom provedeni prema planu. U tijeku je pripremni rad na reformi sustava plaća u javnom sektoru na tehničkoj razini, a očekuje se da će novi zakon biti donesen u ljeto 2026. Potrebno je poduzeti neke dodatne mjere u području porezne uprave, posebno radi smanjenja vrlo velikog jaza u ispunjavanju obveza PDV-a u Rumunjskoj. Nastavlja se i rad na reformi oporezivanja nekretnina, uključujući razvoj informatičkog sustava za automatiziranu procjenu nekretnina, operacionalizaciji specijalizirane strukture za praćenje sustava javnih rashoda i reformi

strane, neovisno o tome što se 2024. nacionalnom zračnom prijevozniku nije opet odobrio znatan kapitalni transfer, državni rashodi nastavili su se znatno povećavati, posebno za plaće i intermedijarnu potrošnju te za jednokratne rashode koji su posljedica sudske odluke.

financiranja poduzeća. **Komisija smatra da je Rumunjska općenito ispunila svoje obveze na zadovoljavajući način.**

Slovačka – Rast neto rashoda u 2025., u godišnjem i kumulativnom smislu, ispod je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Predviđa se da će u 2026. godišnja stopa rasta neto rashoda biti iznad preporučene gornje granice, a kumulativna je predviđena u nastavku. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Slovačka usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025. i predviđa se da će biti usklađena u 2026. Komisija u ovoj fazi ocjenjuje da je Slovačka poduzela djelotvorne mjere. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju.**

Finska – Usklađenost s rastom neto rashoda u 2025. ocjenjuje se na temelju Preporuke Vijeća od 21. siječnja 2025., a za 2026. na temelju Preporuke Vijeća od 20. siječnja 2026. Za Finsku je rast neto rashoda u 2025., u godišnjem i kumulativnom smislu, ispod gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Za razliku od toga, predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, u godišnjem i kumulativnom smislu. Međutim, kumulativno odstupanje u okviru je fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju na temelju trenutanih predviđanja potrošnje za obranu. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Finska usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025. i predviđa se da će biti usklađena u 2026. Komisija u ovoj fazi ocjenjuje da je Finska poduzela djelotvorne mjere. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju.**

Kad je riječ o reformama i ulaganjima na kojima se temelji produljenje razdoblja prilagodbe, Komisija smatra da su ključni koraci tih reformi i ulaganja, koji su trebali biti dovršeni do 30. travnja 2026., uglavnom provedeni prema planu. Kad je riječ o smanjenju deficita okruga za usluge dobrobiti, iako se rast rashoda usporio, akumulirani deficiti nekih okruga smatraju se prevelikima da bi se ispravili do kraja 2026. a da se ne ugrozi pružanje usluga. Vlada je stoga predstavila prijedlog za produljenje roka do kraja 2029. za regije s vjerodostojnim planovima za rješavanje deficita. **Komisija smatra da je Finska općenito ispunila svoje obveze na zadovoljavajući način.**

Ostale države članice

Bugarska – Državni deficit u Bugarskoj premašio je referentnu vrijednost od 3 % BDP-a u 2025., a Komisija predviđa deficit od 4,1 % u 2026. Stoga je Bugarska uključena u izvješće na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a o ocjeni usklađenosti s kriterijem deficita. Konkretno, iako je, nakon uzimanja u obzir povećanja rashoda za obranu od 2024. na temelju nacionalne klauzule o odstupanju za obranu, deficit u 2025. bio ispod 3 % BDP-a, na temelju Komisijine proljetne prognoze 2026. predviđa se da će u 2026. premašiti referentnu vrijednost od 3 % BDP-a kad se

uzme u obzir to povećanje. Uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora o tom izvješću, **Komisija će razmotriti treba li predložiti pokretanje postupka u slučaju prekomjernog deficita za Bugarsku.**

Za Bugarsku je rast neto rashoda u 2025. iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Odgovarajuće kumulativno odstupanje i dalje je iznad 0,6 % BDP-a s obzirom na fleksibilnost za veću potrošnju za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju. Predviđa se da će u 2026. rast neto rashoda biti iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće u godišnjem i kumulativnom smislu. Predviđa se da će odgovarajuće kumulativno odstupanje i dalje biti iznad 0,6 % BDP-a s obzirom na fleksibilnost za veću potrošnju za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Bugarska značajno neusklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025., a u 2026. se predviđa rizik od značajne neusklađenosti.** Stoga Komisija preporučuje Vijeću da pozove Bugarsku da se pridržava maksimalnih stopa rasta neto rashoda za koje Komisija pretpostavlja da će ih Vijeće preporučiti s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita.

Češka – Godišnji rast neto rashoda u 2025. je iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće, a kumulativni rast neto rashoda je ispod preporučene gornje granice. Predviđa se da će u 2026. godišnji rast neto rashoda biti iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće, a da će kumulativni rast neto rashoda biti ispod preporučene gornje granice, uz odstupanje od 0,1 % BDP-a u kumulativnom smislu. Međutim, na temelju aktualnih projekcija potrošnje za obranu predviđeno kumulativno odstupanje u granicama je fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Češka usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025. i predviđa se da će biti usklađena u 2026. (64)**

Danska – Godišnji rast neto rashoda u 2025. je iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće, a kumulativni rast neto rashoda je ispod preporučene gornje granice. Predviđa se da će u 2026. godišnji rast neto rashoda biti iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće, a da će kumulativni rast neto rashoda biti ispod preporučene gornje granice. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Danska usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025. i predviđa se da će biti usklađena u 2026.**

Njemačka – Rast neto rashoda u 2025. ispod je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, u godišnjem i kumulativnom smislu. Međutim, na temelju aktualnih projekcija potrošnje za obranu predviđeno odstupanje u kumulativnom smislu u 2026. unutar je fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti**

⁶⁴ Češka je 12. svibnja 2026. obavijestila Komisiju da namjerava dostaviti revidirani nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan.

predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Njemačka usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025. i predviđa se da će biti usklađena u 2026.

Zbog planiranog deficita opće države iznad referentne vrijednosti deficita od 3 % BDP-a u 2026. Njemačka je u izvješću ocijenjena na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a. S obzirom na ocjenu iz tog izvješća Komisija smatra da nema osnove za pokretanje postupka u slučaju prekomjernog deficita za Njemačku. Fiskalna kretanja u Njemačkoj ponovno će se ocijeniti u jesen 2026.

Kad je riječ o reformama i ulaganjima na kojima se temelji produljenje razdoblja prilagodbe, Komisija smatra da su ključni koraci tih reformi i ulaganja, koji su trebali biti dovršeni do 30. travnja 2026., uglavnom provedeni prema planu. **Komisija smatra da je Njemačka općenito ispunila svoje obveze na zadovoljavajući način.**

Estonija – Rast neto rashoda u 2025., u godišnjem i kumulativnom smislu, ispod je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Međutim, predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, u godišnjem i kumulativnom smislu. Iako je većina povećanja potrošnje za obranu u Estoniji nastala prethodnih godina, na temelju aktualnih projekcija potrošnje za obranu predviđeno odstupanje u kumulativnom smislu u 2026. unutar je fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Estonija usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025. i predviđa se da će biti usklađena u 2026.**

Zbog planiranog deficita opće države iznad referentne vrijednosti deficita od 3 % BDP-a u 2026. Estonija je u izvješću ocijenjena na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a. S obzirom na ocjenu iz tog izvješća Komisija smatra da nema osnove za pokretanje postupka u slučaju prekomjernog deficita za Estoniju. Fiskalna kretanja u Estoniji ponovno će se ocijeniti u jesen 2026.

Irska – Usklađenost s rastom neto rashoda u 2025. ocjenjuje se na temelju Preporuke Vijeća od 21. siječnja 2025., a za 2026. na temelju Preporuke Vijeća od 10. ožujka 2026. Godišnji rast neto rashoda u 2025. iznad je gornje granice koju je preporučilo Vijeće 21. siječnja 2025., a odgovarajuće odstupanje je neznatno iznad 0,3 % BDP-a, dok je kumulativna stopa rasta neto rashoda ispod preporučene gornje granice. Predviđa se da će godišnje i kumulativne stope rasta neto rashoda u 2026. biti ispod gornjih granica koje je preporučilo Vijeće u svojoj preporuci od 10. ožujka 2026. Komisija istodobno napominje da je stanje proračuna u 2025. u suficitu, a predviđa se da će biti u suficitu i u 2026. Stoga se **smatra da je Irska u 2025. usklađena s obvezama povezanima s proračunskom politikom iz Pakta o stabilnosti i rastu te se predviđa da će biti usklađena u 2026.** Stoga Komisija preporučuje Vijeću da pozove Irsku da se pridržava maksimalnih stopa rasta neto rashoda koje je Vijeće preporučilo 10. ožujka 2026.

Grčka – Rast neto rashoda u 2025., u godišnjem i kumulativnom smislu, ispod je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Za razliku od toga, predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, u godišnjem i kumulativnom smislu. Međutim, na temelju aktualnih projekcija potrošnje za obranu predviđeno odstupanje u kumulativnom smislu u 2026. unutar je fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Grčka usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025. i predviđa se da će ostati usklađena u 2026.**

Španjolska – Rast neto rashoda u 2025., u godišnjem i kumulativnom smislu, iznad je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Međutim, kumulativno odstupanje u okviru je fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju⁶⁵ na temelju trenutačnih procjena potrošnje za obranu. Predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, u godišnjem i kumulativnom smislu. Odgovarajuće kumulativno odstupanje smanjuje se ispod praga od 0,6 % BDP-a s obzirom na fleksibilnost za veću potrošnju za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Španjolska usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025., a u 2026. se predviđa rizik od neusklađenosti.** Komisija stoga preporučuje Vijeću da pozove Španjolsku da osigura da neto rashodi budu u skladu s preporučenim stopama maksimalnog rasta.

Kad je riječ o reformama i ulaganjima na kojima se temelji produljenje razdoblja prilagodbe, Komisija smatra da su ključni koraci tih reformi i ulaganja, koji su trebali biti dovršeni do 30. travnja 2026., uglavnom provedeni prema planu. Porezna reforma još se ocjenjuje, a reforma poreznih olakšica i dva koraka povezana s digitalnom transformacijom obrazovanja ocijenit će se zajedno s posljednjim zahtjevom za plaćanje u okviru plana za oporavak i otpornost. Kad je riječ o mjerama za poboljšanje upravljanja privremenom nesposobnošću za rad, većina regija potpisala je sporazume o partnerstvu s Nacionalnim institutom za socijalnu sigurnost, dok su sporazume s društvima za uzajamno osiguranje potpisale samo tri regije i dva autonomna grada. Kad je riječ o priznavanju diploma, donesena je i počela se primjenjivati ministarska odluka kojom se utvrđuju upute za upravljanje priznavanjem i vrednovanjem kvalifikacija stranih sveučilišta. **Komisija smatra da je Španjolska općenito ispunila svoje obveze na zadovoljavajući način.**

Hrvatska – Rast neto rashoda u 2025., u godišnjem i kumulativnom smislu, iznad je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Odgovarajuće kumulativno odstupanje i dalje je iznad 0,6 % BDP-a s obzirom na fleksibilnost za veću potrošnju za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju. Slično tome, predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, u godišnjem i kumulativnom smislu. Predviđa se da će odgovarajuće kumulativno odstupanje i dalje biti iznad tog praga s obzirom na fleksibilnost za veću potrošnju

⁶⁵ Komisija je za Španjolsku 22. svibnja 2026. donijela preporuku Vijeću o aktivaciji nacionalne klauzule o odstupanju za obranu, koju Vijeće tek treba donijeti. Ocjena usklađenosti za Španjolsku pretpostavlja da će Vijeće aktivirati nacionalnu klauzulu o odstupanju.

za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Hrvatska značajno neusklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025., a u 2026. se predviđa rizik od značajne neusklađenosti.** Komisija stoga preporučuje Vijeću da pozove Hrvatsku da poduzme mjere za kontrolu neto rashoda tako da budu u skladu s preporučenim maksimalnim stopama rasta. Komisija istodobno napominje da je za Hrvatsku udio javnog duga ispod referentne vrijednosti od 60 % BDP-a u 2025. te se predviđa da će deficit opće države u 2026. biti ispod 3 % BDP-a, a javni dug ispod 60 % BDP-a.

Cipar – Rast neto rashoda u 2025., u godišnjem i kumulativnom smislu, iznad je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Odgovarajuća odstupanja su iznad 0,3 % BDP-a odnosno 0,6 % BDP-a. Slično tome, predviđa se da će u 2026. rast neto rashoda biti iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće u godišnjem i kumulativnom smislu, a odgovarajuća odstupanja biti iznad 0,3 % BDP-a odnosno 0,6 % BDP-a. Komisija istodobno napominje da je stanje proračuna u 2025. u suficitu, a predviđa se da će biti u suficitu i u 2026. Stoga se **smatra da je Cipar u 2025. i 2026. usklađen s obvezama povezanim s proračunskom politikom iz Pakta o stabilnosti i rastu.** Međutim, predviđa se da će rast neto rashoda biti iznad preporučenih gornjih granica. Komisija stoga preporučuje Vijeću da pozove Cipar da osigura da neto rashodi budu u skladu s preporučenim stopama maksimalnog rasta.

Latvija – Rast neto rashoda u 2025., u godišnjem i kumulativnom smislu, ispod je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Godišnji rast neto rashoda u 2026. je iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće, a kumulativni rast neto rashoda je ispod preporučene gornje granice. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Latvija usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025. i predviđa se da će biti usklađena u 2026.**

Zbog planiranog deficita opće države iznad referentne vrijednosti deficita od 3 % BDP-a u 2026. Latvija je u izvješću ocijenjena na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a. S obzirom na ocjenu iz tog izvješća, Komisija smatra da Latvija, prema potrebi uzimajući u obzir sve relevantne čimbenike, ispunjava kriterij deficita. Fiskalna kretanja u Latviji ponovno će se ocijeniti u jesen 2026.

Litva – Rast neto rashoda u 2025. iznad je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Odgovarajuće kumulativno odstupanje smanjuje se ispod 0,6 % BDP-a s obzirom na fleksibilnost za veću potrošnju za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju. Slično tome, predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, u godišnjem i kumulativnom smislu. Predviđa se da će odgovarajuće kumulativno odstupanje u 2026. i dalje biti iznad 0,6 % BDP-a, s obzirom na fleksibilnost za veću potrošnju za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da je Litva neusklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025., a u 2026. se predviđa rizik**

od značajne neusklađenosti. Komisija stoga preporučuje Vijeću da pozove Litvu da poduzme mjere za kontrolu neto rashoda tako da budu u skladu s preporučenim maksimalnim stopama rasta. **Komisija istodobno napominje da su udjeli deficita opće države i javnog duga u Litvi u 2025. ispod 3 % odnosno 60 % BDP-a, a predviđa se da će to biti i 2026.**

Luksemburg – rast neto rashoda u 2025. iznad je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće u godišnjem i kumulativnom smislu, a odgovarajuća odstupanja su iznad 0,3 % BDP-a odnosno 0,6 % BDP-a. Predviđa se da će u 2026. godišnja stopa rasta neto rashoda biti ispod gornje granice koju je preporučilo Vijeće, a kumulativna iznad nje, uz odgovarajuće odstupanje od manje od 0,1 % BDP-a u kumulativnom smislu. Stoga se **ocjenjuje da je Luksemburg značajno neusklađen s maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025., a u 2026. se predviđa rizik od značajne neusklađenosti zbog odstupanja u kumulativnom smislu od manje od 0,1 % BDP-a.** Komisija stoga preporučuje Vijeću da pozove Luksemburg da poduzme mjere za kontrolu neto rashoda tako da budu u skladu s preporučenim maksimalnim stopama rasta. Komisija istodobno napominje da su udjeli deficita opće države i javnog duga u Luksemburgu u 2025. ispod 3 % odnosno 60 % BDP-a, a predviđa se da će to biti i 2026.

Nizozemska – Usklađenost s rastom neto rashoda u 2025. ocjenjuje se na temelju Preporuke Vijeća od 21. siječnja 2025. Za 2026. je za sadašnju ocjenu upotrijebljena preporuka koju je Komisija danas donijela, koju Vijeće tek treba donijeti. I godišnja i kumulativna stopa rasta neto rashoda Nizozemske u 2025. iznad su gornjih granica koje je Vijeće preporučilo 21. siječnja 2025., a odgovarajuća odstupanja iznad su 0,3 % BDP-a odnosno 0,6 % BDP-a. Predviđa se da će u 2026. stopa rasta neto rashoda biti iznad gornje granice iz Preporuke za preporuku Vijeća o potvrdi revidiranog srednjoročnog plana Nizozemske, koju je Komisija danas donijela. Stoga se ocjenjuje da je Nizozemska značajno neusklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025., a u 2026. se predviđa rizik od neusklađenosti. Stoga Komisija preporučuje Vijeću da pozove Nizozemsku da se pridržava maksimalnih stopa rasta neto rashoda za koje se očekuje da će ih potvrditi Vijeće. **Komisija istodobno napominje da su udjeli deficita opće države i javnog duga u Nizozemskoj u 2025. ispod 3 % odnosno 60 % BDP-a, a predviđa se da će tako biti i 2026.**

Portugal – Rast neto rashoda u 2025., u godišnjem i kumulativnom smislu, iznad je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Slično tome, predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, u godišnjem i kumulativnom smislu. S obzirom na fleksibilnost za veću potrošnju za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju, predviđa se da će odgovarajuća kumulativna odstupanja u obje godine biti ispod 0,6 % BDP-a. Komisija istodobno napominje da je stanje proračuna u 2025. u suficitu, a predviđa se da će biti gotovo uravnoteženo u 2026. Stoga se **smatra da je Portugal u 2025. i 2026. usklađen s obvezama povezanima s proračunskom politikom iz Pakta o stabilnosti i rastu.** Međutim, nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, predviđa se rast neto rashoda iznad preporučenih gornjih granica. Komisija stoga preporučuje Vijeću da

pozove Portugal da osigura da neto rashodi budu u skladu s preporučenim stopama maksimalnog rasta.

Slovenija – Rast neto rashoda u 2025., u godišnjem i kumulativnom smislu, iznad je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Slično tome, predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, u godišnjem i kumulativnom smislu. S obzirom na fleksibilnost za veću potrošnju za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju, predviđa se da će odgovarajuća kumulativna odstupanja biti ispod 0,6 % BDP-a u 2025. i iznad 0,6 % u 2026. Stoga se, **nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjenjuje da Slovenija nije usklađena s maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025., a u 2026. se predviđa rizik od značajne neusklađenosti.** Komisija stoga preporučuje Vijeću da pozove Sloveniju da poduzme mjere za kontrolu neto rashoda tako da budu u skladu s preporučenim maksimalnim stopama rasta. Potvrda značajne neusklađenosti na temelju podataka o realizaciji za 2026. mogla bi potaknuti izvješće na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a za ocjenu usklađenosti s kriterijem duga.

Zbog planiranog deficita opće države iznad referentne vrijednosti deficita od 3 % BDP-a u 2026. Slovenija je u izvješću ocijenjena na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a. S obzirom na ocjenu iz tog izvješća Komisija smatra da u ovoj fazi nema osnove za pokretanje postupka u slučaju prekomjernog deficita za Sloveniju. Fiskalna kretanja u Sloveniji ponovno će se ocijeniti u jesen 2026. Međutim, i dalje postoji znatna nesigurnost u pogledu fiskalnih izgleda Slovenije za 2026. Ako se vjerodostojno i pravovremeno ne poduzmu dostatne korektivne mjere, najesen bi moglo doći do pokretanja postupka u slučaju prekomjernog deficita na temelju kriterija deficita za Sloveniju.

Švedska – Rast neto rashoda u 2025., u godišnjem i kumulativnom smislu, ispod je gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Predviđa se da će u 2026. rast neto rashoda biti iznad gornjih granica koje je preporučilo Vijeće u godišnjem smislu, uz odgovarajuće odstupanje za koje se predviđa da će biti iznad 0,3 % BDP-a. Međutim, predviđa se da će rast neto rashoda u kumulativnom smislu biti ispod preporučene gornje granice. Stoga se **ocjenjuje da je Švedska usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda u 2025. Za Švedsku se u 2026. predviđa da postoji rizik od značajne neusklađenosti s preporučenom godišnjom stopom rasta neto rashoda, ali se predviđa da će biti usklađena s kumulativnom stopom rasta.** Komisija stoga preporučuje Vijeću da pozove Švedsku da osigura da neto rashodi budu u skladu s preporučenim stopama maksimalnog rasta. Komisija istodobno napominje da su udjeli deficita opće države i javnog duga u Švedskoj u 2025. ispod 3 % odnosno 60 % BDP-a, a predviđa se da će tako biti i 2026.

Tablica 3 Godišnja i kumulativna odstupanja (% BDP-a) rasta neto rashoda

Godišnja i kumulativna odstupanja (% BDP-a) rasta neto rashoda

Godišnje odstupanje		Kumulativno odstupanje		Nacionalna klauzula o odstupanju	Referentna godina za nacionalnu klauzulu o odstupanju	Kumulativno odstupanje uzimajući u obzir fleksibilnost na temelju nacionalne klauzule o odstupanju	
2025.	2026.	2025.	2026.			2025.	2026.
(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)	(H)

Države članice na koje se primjenjuje postupak u slučaju prekomjernog deficita

BE	0,1	-0,3	0,1	-0,2	Da	2021.	-0,5	-0,9
FR	0,0	0,1	-0,3	-0,2	Ne	-	-	-
IT	0,1	-0,1	0,0	-0,1	Ne	-	-	-
HU	1,5	2,3	0,8	3,0	Da	2021.	0,0	1,9
MT*	-0,1	0,1	2,3	2,2	Ne	-	-	-
AT	-0,3	-0,1	-0,3	-0,4	Da	2021.	-0,4	-0,7
PL	0,9	-0,2	1,2	1,0	Da	2021.	-0,3	-0,5
RO	-0,8	-0,3	-0,8	-1,0	Ne	-	-	-
SK	-0,9	0,8	-1,9	-1,0	Da	2021.	-2,5	-1,6
FI	-1,0	1,5	-1,0	0,5	Da	2021.	-1,6	-0,9

Ostale države članice

BG	2,1	0,2	2,1	2,2	Da	2024.	1,4	1,6
CZ	0,2	1,5	-1,4	0,1	Da	2021.	-1,7	-0,2
DK	1,0	0,4	-0,6	-0,1	Da	2021.	-1,6	-1,5
DE	-0,3	0,5	-0,3	0,3	Da	2021.	-0,7	-0,5
EE	-2,0	2,8	-1,4	1,5	Da	2021.	-2,9	0,0
IE	-0,5	-0,1	-0,5	-0,6	Ne	-	-	-
EL	-0,3	1,5	-1,3	0,2	Da	2024.	-1,5	-0,2
ES^	0,4	0,6	0,1	0,7	Da	2024.	-0,1	0,4
HR	1,8	0,3	1,4	1,6	Da	2021.	0,9	1,0
CY	1,3	0,9	1,0	1,8	Ne	-	-	-
LV	-0,4	1,2	-1,9	-0,6	Da	2021.	-2,6	-2,1
LT	1,5	0,7	1,5	2,2	Da	2021.	0,3	0,7
LU	1,3	-0,6	0,6	0,0	Ne	-	-	-
NL	-	0,1	-	0,1	Ne	-	-	-
PT	0,2	0,2	0,4	0,6	Da	2021.	0,4	0,6
SI	1,4	1,2	0,5	1,7	Da	2021.	0,3	1,2
SE	-0,9	1,0	-1,1	0,0	Ne	-	-	-

Tablica 3 – nastavak

Godišnja i kumulativna odstupanja (% GDP) – prethodne preporuke [§]								
Godišnje odstupanje		Kumulativno odstupanje		Nacionalna klauzula o odstupanju	Referentna godina za nacionalnu klauzulu o odstupanju	Kumulativno odstupanje uzimajući u obzir fleksibilnost na temelju nacionalne klauzule o odstupanju		
2025.	2026.	2025.	2026.			2025.	2026.	
(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)	(H)	
IE	0,3	-	-0,1	-	Ne	-	-	
NL	1,5	-	1,0	-	Ne	-	-	
FI	-1,3	-	-1,5	-	Da	2021.	-2,5	

Napomena: Pozitivno (negativno) odstupanje označava rast neto rashoda koji prelazi (ostaje ispod) gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Za države članice za koje je aktivirana nacionalna klauzula o odstupanju za potrošnju za obranu, odstupanja iznad praga od 0,6% BDP-a u stupcima (G) i (H) istaknuta su podebljanim slovima. Za ostale države članice odstupanja u stupcima od (A) do (D) istaknuta su podebljanim slovima ako su iznad praga od 0,3% BDP-a (godišnje) i/ili 0,6% BDP-a (kumulativno). Valja napomenuti da se Komisijina ocjena Komisije usklađenosti s rastom neto rashoda temelji na točnim brojkama. U ovoj Komunikaciji brojke na kojima se temelji ocjena zaokružene su na jedno decimalno mjesto za potrebe prikaza.

*Za Maltu Komisija preporučuje Vijeću stavljanje izvan snage odluke o utvrđivanju prekomjernog deficita. [^] Stupci od (E) do (H) pretpostavljaju aktiviranje nacionalne klauzule o odstupanju za potrošnju za obranu. [§] Za Irsku, Nizozemsku i Finsku ocjena za 2025. provodi se u odnosu na preporuke Vijeća donesene u siječnju 2025.

Izvor: Komisijina proljetna prognoza 2026. i izračuni Komisije

Tablica 4 Saldo opće države, dug i rast BDP-a

Saldo opće države, dug i rast BDP-a

	Saldo opće države (% BDP-a)			Dug opće države (% BDP-a)			GDP (realna stopa rasta)		
	2025.	2026.	2027.	2025.	2026.	2027.	2025.	2026.	2027.
Države članice na koje se primjenjuje postupak u slučaju prekomjernog deficita									
BE	-5,2	-5,2	-5,4	107,9	110,5	112,8	1,0	0,7	0,9
FR	-5,1	-5,1	-5,7	115,6	118,1	120,2	0,8	0,8	1,1
IT	-3,1	-2,9	-2,9	137,1	138,5	139,2	0,5	0,5	0,6
HU	-4,7	-6,2	-5,8	74,6	75,1	76,8	0,5	1,8	2,1
MT*	-2,2	-2,2	-2,1	46,4	46,2	46,2	4,0	3,7	3,6
AT	-4,2	-4,1	-4,1	81,5	83,4	84,9	0,6	0,6	0,9
PL	-7,3	-6,5	-6,3	59,7	64,5	68,3	3,6	3,5	2,8
RO	-7,9	-6,2	-5,8	59,3	61,6	63,4	0,7	0,1	2,3
SK	-4,5	-4,6	-5,4	61,4	63,7	66,9	0,8	0,8	1,5
FI	-3,4	-4,5	-4,6	88,5	91,2	93,1	0,2	0,8	1,4
Ostale države članice									
BG	-3,5	-4,1	-4,3	29,9	32,3	35,5	3,1	2,5	2,2
CZ	-2,1	-2,8	-2,9	44,3	45,8	47,2	2,6	1,8	2,4
DK	2,9	0,9	0,5	27,9	27,0	26,2	2,9	1,9	1,8
DE	-2,7	-3,7	-4,1	63,5	65,8	68,0	0,2	0,6	0,9
EE	-2,0	-4,5	-4,8	24,1	26,9	30,5	0,6	1,6	1,7
IE	1,8	1,4	1,2	32,9	32,4	31,6	12,3	-1,2	3,4
EL	1,7	0,8	0,6	146,1	140,7	134,4	2,1	1,8	1,6
ES	-2,4	-2,4	-2,0	100,7	99,6	98,9	2,8	2,4	1,9
HR	-3,0	-2,9	-2,7	56,3	55,9	55,6	3,4	2,7	2,5
CY	3,4	2,1	2,5	55,0	50,4	45,5	3,8	2,3	2,7
LV	-2,5	-3,3	-4,3	46,9	48,8	53,8	2,1	1,4	1,6
LT	-1,8	-2,2	-2,7	39,5	44,6	48,4	2,9	3,0	2,1
LU	-2,0	-1,2	-1,5	26,5	29,2	30,2	0,6	1,6	2,0
NL	-1,6	-2,5	-1,9	44,4	46,9	47,0	1,8	1,0	1,1
PT	0,7	-0,1	-0,4	89,7	87,6	86,0	1,9	1,7	1,8
SI	-2,5	-3,3	-3,5	65,7	64,9	65,1	1,1	1,9	2,3
SE	-1,3	-2,8	-2,5	35,1	36,6	37,7	1,5	1,8	2,2

*Za Maltu Komisija preporučuje Vijeću stavljanje izvan snage odluke o utvrđivanju prekomjernog deficita.
Izvor: Komisijina proljetna prognoza 2026.

Okvir 5 – Metodološki pristup na kojem se temelji ocjena usklađenosti

Ocjenjuje se ⁽⁶⁶⁾ da je država članica „usklađena” ako je rast neto rashoda ⁽⁶⁷⁾ unutar gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Ako je neto rast rashoda veći od preporučenog (tj. pozitivna odstupanja), Komisija razmatra razinu odstupanja u odnosu na pragove od 0,3 % BDP-a u godišnjem smislu (vidjeti stupce (A) i (B) u tablici X1X) i 0,6 % BDP-a u kumulativnom smislu od početka plana (stupci (C) i (D)). Pozitivno odstupanje ispod tih pragova podrazumijeva ocjenu (rizika od) neusklađenosti, dok odstupanje iznad tih pragova podrazumijeva ocjenu (rizika od) značajne neusklađenosti ⁽⁶⁸⁾. U svojoj ocjeni usklađenosti na temelju rasta neto rashoda Komisija uzima u obzir i opće stanje proračuna države članice, posebno je li gotovo uravnoteženo ili u suficitu.

U proljeće 2026., prvi put od stupanja na snagu reformiranog okvira gospodarskog upravljanja, fiskalna ocjena odražava Komisijin izračun kontrolnog računa za svaku državu članicu na temelju podataka o realizaciji. Kontrolni računi prate odstupanja od preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda u godišnjem i kumulativnom smislu od bazne godine relevantne preporuke Vijeća za svaku državu članicu. Predstavljaju i osnovu za praćenje usklađenosti s preporukama Vijeća u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita.

Za države članice za koje je aktivirana nacionalna klauzula o odstupanju za potrošnju za obranu (stupac (E)) ocjena usklađenosti usmjerena je na usporedbu u kumulativnom smislu i uključuje provjeru može li se pozitivno odstupanje od preporučenog maksimalnog rasta neto rashoda u kumulativnom smislu objasniti odgovarajućim povećanjem rashoda za obranu u odnosu na referentnu godinu (stupac (F)) do 1,5 % BDP-a u razdoblju od 2025. do 2028. Ako se kumulativno odstupanje može objasniti povećanjem rashoda za obranu u odnosu na referentnu godinu (stupci (G) i (H)), smatra se da je država članica usklađena.

⁶⁶ Komisijina ocjena usklađenosti s rastom neto rashoda temelji se na točnim brojkama iz kontrolnog računa. U ovoj Komunikaciji brojke na kojima se temelji ocjena zaokružene su na jedno decimalno mjesto za potrebe prikaza (vidjeti tablicu 3).

⁶⁷ Za analitički prikaz pokazatelja neto rashoda i kontrolnog računa vidjeti dokument pod nazivom „Fiskalne statističke tablice s popratnim podacima relevantnima za ocjenu proračunskih politika država članica”, SWD(2026) 200 final, Bruxelles 3.6.2026.

⁶⁸ U skladu s Uredbom (EZ) br. 1467/97, ako dug opće države neke države članice premašuje 60 % BDP-a, njezin fiskalni položaj nije „gotovo uravnotežen ili u suficitu”, a odstupanje rasta neto rashoda od preporučenih gornjih granica premašuje 0,3 % BDP-a godišnje ili 0,6 % BDP-a kumulativno, Komisija bi trebala pripremiti izvješće na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a za ocjenu kriterija duga.